

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS • CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI

Matkaviestinsanasto,
Aatto J. Repo,
sanastotyön viestintä,
færøsk terminologi,
LSP-konferenssi,
Palveluketjusanasto,
sarastuslamppu...

4 | 2001

TERMINFO

THE FINNISH CENTRE FOR TECHNICAL TERMINOLOGY

TERMINFO

22. vuosikerta • numero 4 | 2001

JULKAISIJA Tekniikan Sanastokeskus ry
PÄÄTOIMITTAJA Lena Jolkkonen
TOIMITUSSIIHTEERI Johanna Suomalainen
TOIMITTAJA Sirpa Suhonen (Summaries)
TOIMITUSNEUVOSTO Jukka Ihanus, Lena Jolkkonen, Kari Kaartama, Sirpa Kuusisto-Niemi, Markku Lammi, Aatto J. Repo, Mikael Reuter, Seija Suonuuti, Krista Varantola
PAINOPAIKKA Forssan Kirjapaino Oy, Forssa 2001
KUSTANTAJA Stellatum Oy
Asemapäällikönkatu 7, 00520 Helsinki
puh. (09) 8689 700
faksi (09) 8689 7070
<http://www.stellatum.fi>

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET

<http://www.stellatum.fi>
Stellatum Oy/Tilaajapalvelu
Kuoppamäentie 3 A, 33800 Tampere
puh. (03) 225 1948
faksi (03) 225 1955
tilaajapalvelu@stellatum.fi

TILAUSHINNAT SUOMESSA

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa
Kestotilaus (laskutusväli 12 kk) 190 mk
Vuosikerta (12 kk) 200 mk
Irtonumero 50 mk
Tilaajarekisterin tietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin.

TILAUSEHTO

Kestotilauksena tilattu lehti tulee tilaajalle vuodesta toiseen ilman eri uudistusta, kunnes tilaaja joko muuttaa tilauksen määräaikaiseksi tai lopettaa sen. Tilauksen hinta on vuoden alussa voimassa oleva hinta, joka on painettu lehteen. Tilauksen voi keskeyttää ennen tilauskauden loppua joko puhelimitse tai kirjeellä. Peruutus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen tilausjakson alkamista. Mikäli peruutus ei saavu määräaikaan mennessä, laskutetaan tilaajan saamat lehdet irtonumerohintaan sekä peruutuksen aiheuttamat kulut 30 mk.

IRTONUMEROMYYNTI

Stellatum Oy/Tilaajapalvelu
tilaajapalvelu@stellatum.fi
Akateeminen Kirjakauppa,
Suomalainen Kirjakauppa ja
Turun Kansallinen Kirjakauppa.

ISSN 0358-7517

SISÄLLYS

Vaalikokouksen kuulumisia <i>Lena Jolkkonen</i>	3
Aatto J. Repo – filosofi ja yhdistysmies <i>Johanna Suomalainen</i>	4
Uusi Matkaviestinsanasto <i>Sirpa Suhonen</i>	6
Holdninger til færøsk terminologi <i>Jógván í Lon Jacobsen</i>	9
Erikoiskielet esillä Vaasassa <i>Sirpa Suhonen</i>	13
Palveluketjusanasto <i>Mari Suhonen</i>	15
Tutkielma sanastotyön viestinnästä <i>Minna Isoherranen</i>	17
Termiharava	19
Kirjallisuutta	21
Summaries	24

Lukijapalautetta voi lähettää Tekniikan Sanastokeskukseen (osoite alla) tai sähköpostitse osoitteeseen terminfo@tsk.fi

TERMINFO INTERNETISSÄ <http://www.tsk.fi/ti/>

TSK:N YHTEYSTIEDOT

osoite	Albertinkatu 23 A 12 00120 Helsinki (09) 2709 1060 (09) 608 859
puhelin	(09) 2709 1060
faksi	(09) 608 859
sähköposti	tsk@tsk.fi , terminfo@tsk.fi
Internet	http://www.tsk.fi

TERMIPALVELU (MAKSULLINEN EI-JÄSENILLE)

puhelin	(09) 608 876
faksi	(09) 608 859
sähköposti	termipalvelu@tsk.fi

Vaalikokouksen kuulumisia

Vuosi on jo vierähtänyt pitkälle ja vuoden viimeinen Terminfo on nyt kädessäsi. Tähänkin lehteen on koottu asiaa sanasto-työstä ja terminologiasta aina TSK:n projekteista Färsaarten kuulumisiin.

TSK:ssa on tänä syksynä saatu valmiiksi kaksi sanastohanketta, Matkaviestinsanasto ja Palveluketjusanasto. Matka viestinsanastohanketta koordinoi terminologi *Sirpa Suhonen*, joka kertoo lisää valmistuneesta sanastosta sivulla 6. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjuun liittyviä käsitteitä sisältävästä palveluketjusanastosta kertoo hankkeessa mukana ollut terminologi *Mari Suhonen* (s. 15).

TSK:n entinen työntekijä *Minna Isoherranen*, joka toimi muun muassa Terminfon toimitussihteerinä, sai keväällä valmiiksi sanastotyön viestintää käsittelevän lopputyönsä. Tutkimuksessa selvitettiin viestinnän merkitystä sanastotyössä ja tutkimuksen kohdeyhteisön, Tekniikan Sanastokeskuksen, toiminnassa. Isoherranen kertoo tutkimustuloksistaan sivulla 17.

Lokakuun lopulla pidettiin TSK:n syksyinen vaalikokous, jossa oli edustettuina noin parikymmentä jäsenyhdistystä. Tärkeimpinä asioina käsiteltiin TSK:n ensi vuoden toimintasuunnitelmaa ja talousarviota sekä tietysti hallituksen vaalia. Puheenjohtaja valitaan vuodeksi kerralla ja nykyinen puheenjohtaja *Mikael Reuter* jatkaa vaalikokouksen päätöksen mukaisesti myös ensi vuonna. Hallituksen erovuorossa olleista jäsenistä *Krista Varantola* ja *Markku Lammi* valittiin uudeksi kaksivuotiskaudeksi, ja uutena hallituksen työskentelyyn tulee mukaan *Eira Yrttiaho* Metalliteollisuuden Kustannus Oy:stä. Hän aloittaa TSK:n hallituksessa ensi vuoden alusta erovuorossa olevan *Aatto J. Revon* tilalla. Muut hallituksen jäsenet ovat *Kari Kaartama*, *Sirpa Kuusito-Niemi* ja *Seija Suonuuti*.

Kokouksessa käsiteltiin lisäksi jäsenten termipalvelukiintiöihin tulevia muutoksia. TSK:n jäsenmaksut pysyvät ennallaan, mutta vuoden 2002 alusta alkaen jäsenten termipalvelukiintiöt ovat aiempaa huomattavasti pienemmät. Syyt ovat yksinkertaisesti taloudellisia, koska TSK:n saama julkinen tuki ei ole riittävä kaikkien yleishyödyllisten palveluiden ylläpitämiseksi. Tarkemmat tiedot muutoksesta on ilmoitettu jäsenkirjeessä. Uudet termipalvelukiintiöt löytyvät ohesta.

Toivotan Terminfon lukijoille oikein tunnelmallista joulua ja kaikkea hyvää tulevalle vuodelle!

Lena Jolkkonen

lena.jolkkonen@tsk.fi

Jäsenmaksut ja termipalvelukiintiöt 2002

Jäsenmaksuluokka	Jäsenmaksu	Termipalvelukiintiö
aatteelliset yhteisöt	150 € (900 mk)	10 vastausta (ennen 40 vastausta)
liikevaihto alle 1 milj. € (alle 5 Mmk)	150 € (900 mk)	10 vastausta (ennen 40 vastausta)
liikevaihto 1–10 milj. € (5–50 Mmk)	340 € (2000 mk)	20 vastausta (ennen 80 vastausta)
liikevaihto 10–100 milj. € (50–500 Mmk)	680 € (4000 mk)	40 vastausta (ennen 160 vastausta)
liikevaihto yli 100 milj. € (yli 500 Mmk)	1010 € (6000 mk)	60 vastausta (ennen 240 vastausta)

Aatto J. Repo – filosofi ja yhdistysmies

Johanna Suomalainen

4

TSK:n hallituksen jäsenistä on esittelyvuorossa tällä kertaa TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskuksen toiminnanjohtaja Aatto J. Repo. Repo on tämänhetkisen hallituksen uusi tulokas, hän tuli mukaan hallitukseen vuonna 2000. Vuodenvaihteessa Repo on päättämässä kahden vuoden hallituskauttaan ja samalla luopumassa paikastaan hallituksessa. Revon paikalla TSK:n hallituksessa aloittaa ensi vuoden alussa Metalliteollisuuden Kustannus Oy:n toimitusjohtaja Eira Yrttiaho.

Kaksivuotiskauden kysymyksiä

"Talouden ja strategisen aseoinnin pohtiminen ovat työllistäneet hallitusta lähes koko kaksivuotisen kauden", kertoo Repo. Revon mielestään aseointia mietittäessä on ollut keskeistä löytää yhdistyksen rooli suuremmissa kokonaisuuksissa. Ja vasta tämän pohjalta voidaan lähteä miettimään tulevaisuuden linjauksia.

TSK:n jäsenistön monipuolisuus tulee Revon mukaan ottaa huomioon pohdittaessa yhdistyksen aseointia. "TSK:n jäsenistö koostuu hyvin erilaista tahoista. Jäsenistä löytyy muun muassa tahoja, joille tarjotaan konsultointipalveluita ja tahoja, joille TSK tekee sanastoprojekteja. Joukossa on kuitenkin myös organisaatioita, jotka tekevät itse sanastotyötä", sanoo Repo.

TSK on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka toiminta jakaantuu yleishyödylliseen palvelutoimintaan ja projektitoimintaan. Repo korostaa yleishyödyllisen palvelutoiminnan suhdetta TSK:n organisaatiomuotoon. Hänen mukaansa ainakin osa yleishyödyllisistä, kaikille kansalaisille suunnatuista palveluista tulee pyrkiä säilyttämään, julkisen rahoituksen ongelmista huolimatta. "Jos lähdetään tekemään pelkästään toimeksiantojen perusteella tehtävää tilaustyötä ja yleishyödyllinen palvelutoiminta jää kokonaan pois, tulee miettiä, miksi ylipäätään toimitaan enää yhdistyksenä", huomauttaa Repo. Hän painottaa, ettei TSK:n menneisyyttä tule pyyhkiä kokonaan pois. "Uudistumisessa tulee huomioida yhdistyksen positiivinen historia", jatkaa Repo.

Repo ei itse mielellään ota kantaa kysymykseen TSK:n roolista, sillä hän ei koe omaavansa riittävää asiantuntemusta. Repo sanoo kuitenkin, että olisi ehkä paikallaan käydä syvällisempää keskustelua yhdistyksen roolista tulevaisuudessa. Hänen mielestään on keskeistä miettiä, millaisella keskustelulla löydetään oikeat tehtävät, aseointi sekä rahoitus. "On keskeistä miettiä myös, mitä keskusteluissa tulisi ottaa huomioon ja ketä keskusteluissa tulisi olla mukana", sanoo Repo.

Poimintoja Aatto J. Revon julkaisuista:

Repo, Aatto J. 1982. Viitteistä viisauteen. *Signum* 15, 7–8, s. 153–154.

Järvelin, K. Et Repo, A. J. 1985. Tietotyön tukeminen ja tiedonhaku. Teoksessa: *Tietoa tavoittamassa. Kirjastotieteen ja informatiikan professori Marjatta Okko 60 v.* Acta Universitatis Tamperensis, Ser A vol. 200. Tampere. s. 118–135.

Repo, Aatto J. 1985. *Tiedon hankinnan opas*. 2. uudistettu painos. Helsinki. Valtion painatuskeskus. 100 s.

Repo, Aatto J. 1986. On the value of information from the information user's point of view. Teoksessa: *Intelligent Information Systems for the Information Society*. Toim. Brookes, B. C. Elsevier Scientific Publishers. s. 1–10.

Repo, Aatto J. 1987. Tiedon arvosta tutkimukselle. *Korkeakoulutieto* 3/1987, s. 26–29.

Repo, Aatto J. 1989. *An Approach to the Value of Information: Effectiveness and Productivity of Information Use in Research Work*. PhD Thesis. The University of Sheffield. 395 s.

Repo, Aatto J. 1989. Tieto valuu kirjoista verkkoihin – tiedon tarvitsijan uusi ympäristö. Teoksessa: *Kirja 2000*. Toim. Ekholm, K. et al. Helsinki, Gaudeamus. s. 9–32.

Voimaa verkostoitumisesta

Repo kaipaa TSK:n toimintaan laajempaa yhteistyötä eri tahojen kanssa. Omien kokemustensa perusteella Repo pitää verkostoitumista yhdistyksen toiminnalle tärkeänä. "Mielestäni myös yhdistysten tulee verkottua, vaikka yhdistys onkin itsessään jo verkosto", sanoo Repo.

Yhtenä TSK:n keskeisimpänä yhteistyökumppanina Repo pitää Kotimaisten kielten tutkimuskeskusta. Muita mahdollisia tulevaisuuden yhteistyökumppaneita voisivat Revon mukaan olla keskeiset alalla toimivat kaupalliset tahot.

"TSK:n tulisi kartoittaa mahdolliset yhteistyökumppanit ja tätä kautta koota suurempia resursseja. Kun kootaan isompi kokonaisuus erilaisia tahoja, toiminnan uskottavuus kasvaa ja julkisen rahoituksen saaminenkin saattaa helpottua", sanoo Repo. "Liittoutumisessa muiden toimijoiden kanssa on keskeistä löytää oikeat kumppanit. Oma haasteensa on rakentaa sitten yhteistyö, josta kaikki hyötyvät", sanoo Repo.

Tutkijasta yhdistysmieheksi

Oman työhistoriansa Repo jakaa kolmeen kymmenen vuoden jaksoon, joista kolmas on nyt menossa. Valmistuttuaan Jyväskylän yliopistosta 1980-luvun alussa pääaineinaan tietojenkäsittelyoppi ja filosofia Repo omistautui omien sanojensa mukaan alkujaan melkein päätäntävaltaiseksi kymmeneksi vuodeksi tutkimustyöhön. Hän toimi muun muassa tutkijana Valtion teknillisessä tutkimuskeskuksessa (VTT) sekä vt. apulaisprofessorina Tampereen yliopiston silloisella kirjastotieteen laitoksella (nykyinen informaatiotutkimuksen laitos). Filosofian tohtori Revosta tuli vuonna 1989, jolloin hän sai valmiiksi väitöskirjansa, joka käsittelee tiedon arvoa.

Repo jätti tutkijan uran 1980-luvun lopulla ja siirtyi silloisen Telen telematiikkayksikköön kehityspäälliköksi. "Tunsin, että olin ollut tarpeeksi kauan mukana tiedemaailmassa, ja halusin jatkossa tehdä enemmän asioita, jotka vaikuttavat todellisuuteen", Repo perustelee elämänmuutostaan. Myöhemmin Repo siirtyi Telestä Suomen Postiin, jossa hän oli aluksi osoitetietokeskuksen johtaja ja myöhemmin johtajana laatu- ja kehitysyksikössä. TIEKEN toiminnanjohtajana Repo aloitti vuonna 1998.

TIEKE - Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry

TIEKE pyrkii edistämään tietoyhteiskunnan kehitystä. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia alalla riippumattomana verkostojen rakentajana ja keskustelufoorumina ja kehittää tietoyhteiskunnan käytäntöjä sekä tietotekniikan ja tietoliikenteen yhteentoimivuutta ja standardisointia. TIEKE tekee laajalajaisesti yhteistyötä eri tahojen kanssa. Se toimii yhteistyössä alan yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden, järjestöjen, tutkimusyksiköiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

TIEKEN toiminta keskittyy erilaisten hankkeiden käynnistämiseen ja toteuttamiseen sekä tietopalveluihin. "Toiminnan painopisteet nousevat ajasta ja muotoutuvat sidosryhmien kanssa käytävän keskustelun myötä. Nyt kehitellään yhteentoimivuutta, verkostoitumista ja kansalaisen tietoyhteiskunta- valmiuksia", sanoo Repo.

TIEKEN tarjoamista palveluista suurelle yleisölle kenties tutuin on tietokoneen ajokortti, joka on TIEKEN oma innovaatio. Palvelu on kasvanut vuosien saatossa yksittäisestä ajokortista ns. ajokorttiperheeksi, joka sisältää kolme eri tasoa ja tutkintoa. Ajokorttiperhettä kehitetään jatkuvasti; uusimpana hankkeena on elokuussa 2000 alkanut projekti, jonka tarkoituksena on luoda langattoman viestinnän ajokortti. Projektissa luodaan langattoman viestinnän alalle oppimateriaalia sekä oma tutkintojärjestelmänsä.

Omassa työssään TIEKEN toiminnanjohtajana Repo nauttii siitä, ettei työssä ole samanlaisia päiviä, vaan jokainen päivä tuo mukanaan jotain uutta. Lisäksi työelämää eri puolilta nähneenä miehenä hän sanoo tyytyväisenä päässeensä tietoyhteiskunnan kehittämisen näköalapaikalle.

Standardisointia ja yhteentoimivuuden edistämistä TIEKessä

Yksi TIEKEN toiminta-alueista on tietotekniikan ja tietoliikenteen standardisointi, jota TIEKE hoitaa Suomen Standardoimisliitto SFS ry:n valtuuttamana. Revon mukaan TIEKEN tehtävänä on seurata kansainvälistä tietotekniikan ja tietoliikenteen standardointia sekä tiedottaa alalla ajankohtaisista tapahtumista. Lisäksi TIEKE aktivoi suomalaisia yrityksiä seuraamaan ja osallistumaan kansalliseen ja kansainväliseen standardointitoimintaan sekä järjestää tietotekniikan standardointiin liittyviä avoimia seminaareja, asiantuntijatilaisuuksia ja kokouksia.

"Tämän ns. virallisen standardoinnin rinnalle – ja itse asiassa tietoyhteiskuntakehityksen kannalta ohikin – ovat viime vuosina nousseet erilaiset tietotekniikan yritysten ja muiden toimijoiden konsortiot ja foorumit", sanoo Repo. TIEKE pyrkii valikoiden olemaan näissä mukana. Painopistealueina tällä hetkellä ovat sähköinen liiketoiminta, tietoturva ja oppimisteknologia – erityisesti Internetiin liittyvä standardointi.

Kielten merkitys

Revon kiinnostus filosofiaan ei ole täysin kadonnut tutkijan uran loputtua. Hän puhuu yhä edelleen innostuneesti erilaisista filosofisista ajattelumalleista. Kysyttäessä kielen ja sanojen merkitystä Repo siteeraa *Ludwig Wittgensteinia*: "Sanan merkitys on sen käyttö kielessä".

Repo näkee kielen merkityksen todellisuuden ymmärtämisessä keskeisenä. "Käsitteistöllä on keskeinen rooli pyrittäessä ymmärtämään asioita eri yhteyksissä. Käsitteistö syventää ymmärrystä ja jäsentää todellisuutta. Kielen avulla sen sijaan kommunikoidaan ja sitä kautta toimitaan", sanoo Repo.

Mökkeilevä golfari

Repo jättää lomaillessaan hektisen tietoyhteiskunnan mielillään hetkeksi taakseen. Hän on luontoihminen, joka pitää mökkeilystä, kalastuksesta ja sienestämisestä. Viime aikoina Repo sanoo viihtyneensä myös golfkentillä. Muutaman vuoden takainen golfharrastus on hyvä tapa päästä hetkeksi eroon työkiireistä.

Uusi Matkaviestinsanasto

Sirpa Suhonen

6

Vuonna 1993 ilmestyi Tekniikan Sanastokeskuksen *Matkaviestinsanasto* (TSK 19). Tämä sanasto palveli hyvin aikansa, mutta sen ilmestymisen jälkeen matkaviestinnän ja siihen liittyvän termistön kehitys on ollut nopeaa, eikä vanha sanasto enää ole moniltakaan osilta ajan tasalla.

Uusia järjestelmiä, tuotteita ja palveluita on kehitetty valtavasti. Usein näille uutuuksille annetaan jokin lyhenne nimeksi, eikä tavallisille kännykän käyttäjille – eikä aina alan ammattilaisillekaan – ole välttämättä selvää, mitä kaikki nämä lyhenteet tarkoittavat. Toinen viestintää haittaava tekijä on se, ettei uusille käsitteille ole olemassa muita kuin englanninkielisiä nimityksiä. Vaikka matkaviestintäala on kansainvälistä, kuitenkin myös suomenkielistä ammattitermistöä tarvitaan.

Edellä mainittujen syiden vuoksi joukko telealan organisaatioita käynnisti yhdessä Tekniikan Sanastokeskuksen kanssa syksyllä 1999 hankkeen vanhan Matkaviestinsanaston saattamiseksi ajan tasalle. Nyt kaksi vuotta projektin käynnistämisen jälkeen Matkaviestinsanaston toinen, uusittu painos on valmis. Tämän uuden sanaston laatineeseen työryhmään ovat TSK:n lisäksi kuuluneet Finnet-liitto ry, Nokia Mobile Phones, Nokia Networks, Radiolinja Oy, Siemens Osakeyhtiö ja Sonera Oy.

Ajanmukainen sanasto

Sanastohankkeen tavoitteena oli laatia ajanmukainen matkaviestinnän sanasto, joka selvittää käsitteiden sisällöt ja antaa tarvittavat suositukset suomenkielisestä ammattitermistöstä. Sanasto on tarkoitettu matkaviestinnän ammattikielen käyttäjille eli alan ammattilaisten lisäksi muun muassa tiedottajille, toimittajille ja kääntäjille.

Matkaviestinsanasto sisältää matkaviestinnän peruskäsitteet. Matkaviestinnän eri aloista on käsitelty muun muassa matkaviestinjärjestelmiä, matkaviestinverkkoja ja niiden rakennetta, matkaviestinpalveluja ja erilaisia matkaviestimiä. Mukaan on otettu myös sellaisia radiotekniikkaa ja tietoturvallisuutta koskevia käsitteitä, jotka ovat tärkeitä matkaviestinnän kannalta. Sanastosta löytyy myös joitain matkaviestinnän maksuihin liittyviä käsitteitä.

Matkaviestinsanastossa on yhteensä 365 termitietuetta, joista noin 50 käsittelee telealan järjestelmien ja organisaatioiden nimiä. Uusi Matkaviestinsanasto on siis huomattavasti laajempi kuin edeltäjänsä, jossa oli 261 termitietuetta. Suomenkielisten termien vastineet on annettu ruotsiksi ja englanniksi. Määritelmät ja niitä täydentävät huomautukset on laadittu ensin suomeksi ja käännetty sitten sekä ruotsiksi että englanniksi. Käännöksillä on haluttu antaa muillekin kuin suomea osaaville käyttäjille parempi mahdollisuus hyödyntää sanastoa.

Sanastossa on myös runsaasti käsittekaavioita selventävässä käsitteiden välisiä suhteita. Käsittekaavioiden lisäksi sanastossa on muutama matkaviestinverkkojen rakennetta ja liikkuvuuden hallintaa selventävä kuva.

Lähtökielenä englanti

TSK:n sanastoissa on perinteisesti ollut lähtökielenä suomi. Sanastoja tehtäessä on tutkittu ensin suomen käsitteitä ja suomenkielisiä termejä ja vasta sanastotyön myöhemmissä vaiheissa suomen käsitteille on etsitty muunkielisiä vastineita. Matkaviestinsanastoa laadittaessa jouduttiin kuitenkin usein lähtemään liikkeelle englannin kielestä, koska suomenkielisiä termejä ja suomenkielistä lähdeaineistoa ei ollut saatavilla. Suomenkielisessäkin aineistossa oli usein käytetty englanninkielisiä termejä, silloinkin kun omakielisiä termejä olisi ollut olemassa. Sama koski ruotsinkielistä aineistoa.

Työryhmässä pyrittiin mahdollisuuksien mukaan antamaan englanninkielisille termeille suomenkielisiä termiehdotuksia silloin, kun vakiintuneita suomenkielisiä termejä ei ollut olemassa.

Esimerkiksi matkaviestinpalvelujen yhteydessä käytetään usein termejä *push service* ja *pull service* tai *push-palvelu* ja *pull-palvelu*. Suoraan käännettynä nämä olisivat työntö- ja vetopalvelu, mutta nämä nimitykset kuulostavat tieliikennepalvelulta, jonka avulla saadaan ojaan tai lumeen kiinni takertunut ajoneuvo irrotetuksi. Push service viittaa kuitenkin tietoliikennepalveluun, jonka avulla päätelaitteen käyttäjälle lähetetään tietoja ilman yksittäiseen lähetykseen liittyvää lähetyspyyntöä. Pull service sitä vastoin viittaa tietoliikennepalveluun, jonka avulla päätelaitteen käyttäjälle lähetetään tietoja hänen kerran tekemänsä tilauksen perusteella.

Näiden määritelmien perusteella sanaston laatinut työryhmä päätyi suosittamaan suomenkieliseksi termeiksi *tarjonpalvelu* (push service) ja *pyyntöpalvelu* (pull service), koska ensimmäisessä käyttäjälle tarjotaan tietoja, vaikkei hän ole niitä erityisesti pyytänyt, muttei ole kieltänytkään, ja toisessa käyttäjä itse on pyytänyt lähettämään tietoja.

Onko lyhytsanoma sama kuin tekstiviesti?

Verrattuna vanhaan Matkaviestinsanastoon uudessa sanastossa on paljon enemmän matkaviestinpalveluihin liittyviä käsitteitä. Tämä ei ole mikään ihme – 1990-luvun alkuaan verrattuna alalle on tullut monia aivan uusia palvelumuotoja. Vanhasta sanastosta on esimerkiksi turha etsiä hakusanaa tekstiviesti, lyhytsanomapalvelu sieltä kuitenkin jo löytyy. Tosin sillä on hieman erilainen määritelmä kuin nykyisin.

Työryhmässä pohdittiin muun muassa käsitteiden *lyhytsanoma* ja *tekstiviesti* suhdetta. Tässä sanastossa lyhytsanoma ja tekstiviesti päätettiin erottaa toisistaan, vaikka niitä yleiskielessä käytetäänkin toistensa synonyymeinä. Lyhytsanoma on yläkäsite ja tekstiviesti sen alakäsite kuten *kuvaviestikin*. Myös käsitteet *lyhytsanomapalvelu* ja *tekstiviestipalvelu* eroavat toisistaan erikoiskielessä. Seuraavassa on esitetty lyhytsanomaa liittyviä termitietoita uudesta Matkaviestinsanastosta. Tietueista on jätetty pois englannin- ja ruotsinkieliset käännökset.

lyhytsanomapalvelu

sv kortmeddelandetjänst; SMS-tjänst
en short message service; SMS (1); text message service

tietoliikennepalvelu *lyhytsanomien* lähettämistä ja vastaanottamista varten

Matkaviestimien lisäksi lyhytsanomapalvelua voidaan käyttää esimerkiksi äänitaajuuspuhelimella, jolloin valitaan numerolla vakioviesti, tai tietokoneella, jolloin lyhytsanoma voidaan lähettää erityisen palvelun kautta. Vrt. *tekstiviestipalvelu*.

lyhytsanomien solulähetyspalvelu

sv SMS-cellinformation; cellkortmeddelandetjänst
en short message service cell broadcast; SMS cell broadcast; SMSCB; cell broadcast short message service; cell broadcast service

lyhytsanomapalvelu solulähetysten lähettämistä varten

Lyhytsanomien solulähetyspalvelua voi käyttää esimerkiksi säätiedotuksen, liikennetiedotuksen tai mainoksen lähettämiseen.

Jotta matkaviestintilaaja saisi lyhytsanomien solulähetyspalvelun avulla lähetettyjä solulähetystietoja, hänen täytyy valita matkaviestimeensä solulähetyspalvelun salliva asetus.

kuittauspalvelu

sv kvitteringstjänst
en acknowledgement service

tietoliikennepalvelu, jossa viestin lähettäjä pyytää ja saa vahvistuksen siitä, onko viesti mennyt perille vastaanottajalle

Matkaviestinnässä kuittauspalvelua käytetään *lyhytsanomien* perillemenon tarkistamisessa.

tekstiviestipalvelu; tekstiviestipohjainen palvelu; tekstiviestikysely

sv testmeddelandetjänst; textmeddelandebaserad tjänst; textmeddelandeförfrågan
en SMS-based service

matkaviestinpalvelu, jossa käyttäjä kirjoittaa haluamansa palvelun hakusanan matkaviestimeensä, lähettää hakusanan *tekstiviestinä* tiettyyn numeroon ja saa tilaamansa tiedon tai palvelun

Tekstiviestipalvelusta käyttäjä voi kysyä esimerkiksi sää-tietoja, pörssikursseja tai jääkiekko-ottelujen tuloksia. Tekstiviestipalvelun avulla voi myös tilata jonkin tuotteen.

Vrt. *lyhytsanomapalvelu*.

lyhytsanoma

sv SMS-meddelande *n*; kortmeddelande *n*
en short message; SMS message; SMS (2)

lyhyt viesti, joka voidaan välittää *lyhytsanomapalvelua* tukevien matkaviestimien välillä tai tällaisten matkaviestimien ja sähköpostijärjestelmien, tietokoneiden tai äänitaajuuspuhelimien välillä

tekstiviesti

sv textmeddelande *n*
en text message

lyhytsanoma, joka sisältää vain aakkosnumeerisia merkkejä ja erikoismerkkejä

ryhmätekstiviesti

sv grupptextmeddelande *n*
en group text message; group short message

lyhytsanoma, joka voidaan lähettää monelle vastaanottajalle samalla kertaa

Lähettäjän täytyy etukäteen määritellä haluamansa vastaanottajaryhmä ja tallentaa ryhmän nimen yhteyteen ryhmän jäsenten matkapuhelinnumerot.

kuvaviesti

sv bildmeddelande *n*
en picture message; graphic short message

lyhytsanoma, joka sisältää kuvan tai kuvia

solulähetys

sv cellinformation
en cell broadcast; CB

lyhytsanoma, jonka matkaviestinverkko voi lähettää tietyllä maantieteellisellä alueella tiettyjen solujen kautta kaikille toiminnetta tukeville matkaviestimille

Solulähetystä ei voi lähettää matkaviestimestä, vaan solulähetys lähetetään esimerkiksi matkaviestinverkon hallintakeskuksesta.

Solulähetys ei tallennu SIM-kortille, vaan tulee suoraan matkaviestimen näyttöön. Solulähetyksellä voidaan ilmoittaa esimerkiksi liikenneruuhkista ja -onnettomuuksista.

Matkaviestinsanastoprojektin rahoittivat Elisa Communications Oyj, Finnet-liitto ry, Nokia Mobile Phones, Nokia Internet Communications, Nokia Networks, Radiolinja Oy, Siemens Osakeyhtiö, Sonera Oyj, Suomen 2G Oy ja Viestintävirasto (entinen Telehallintokeskus).

Matkaviestinsanastosta on saatavissa sekä paperi- että CD-ROM-versio. Molempia voi tilata Finnet Focus Oy:stä (puhelin 09-228 111) hintaan 30 € + alv 8 % + lähetyskulut. Tilaukset Internetistä <http://www.finnetfocus.fi/tilaukset/>.

Matkaviestinsanasto (TSK 29).

Tekniikan Sanastokeskus, Finnet Focus Oy, Forssa 2001. 238 s.

ISBN 952-9794-13-4 (julkaisija),

ISBN 951-96626-5-0 (kustantaja).

ISSN 0359-5390.

kuittauspalvelu

tietoliikennepalvelu, jossa viestin lähettäjä pyytää ja saa vahvistuksen siitä, onko viesti mennyt perille vastaanottajalle

lyhytsanomapalvelu

tietoliikennepalvelu lyhytsanomien lähettämistä ja vastaanottamista varten

lyhytsanomien solulähetyspalvelu

lyhytsanomapalvelu solulähetysten lähettämistä varten

solulähetys

lyhytsanoma, jonka matkaviestiverkko voi lähettää tietyllä maantieteellisellä alueella tiettyjen solujen kautta kaikille toiminnetta tukeville matkaviestimille

lyhytsanoma

lyhyt viesti, joka voidaan välittää lyhytsanomapalvelua tukevien matkaviestimien välillä tai tällaisten matkaviestimien ja sähköpostijärjestelmien, tietokoneiden tai äänitaajuuspuhelimien välillä

tekstiviestipalvelu

matkaviestinpalvelu, jossa käyttäjä kirjoittaa haluamansa palvelun hakusanan matkaviestimeensä, lähettää hakusanan tekstiviestinä tiettyyn numeroon ja saa tilaamansa tiedon tai palvelun

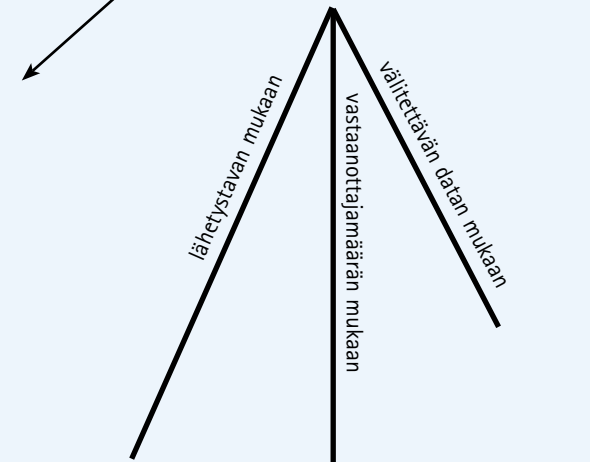
tekstiviesti

lyhytsanoma, joka sisältää vain aakkosnumeerisia merkkejä ja erikoismerkkejä

kuvaviesti

lyhytsanoma, joka sisältää kuvan tai kuvia

muu lyhytsanoma (esim. soittoaani)

lyhytsanoma, joka lähetetään vain ennalta määritetyille matkaviestimille

ryhmätekstiviesti
lyhytsanoma, joka voidaan lähettää monelle vastaanottajalle samalla kertaa

yksittäinen lyhytsanoma

Kaavio. Lyhytsanomaan liittyviä käsitteitä.

Holdninger til færøsk terminologi

Jógvan í Lon Jacobsen

Formålet med denne præsentation er at berette om holdning til færøsk terminologi med udgangspunkt i min undervisning i leksikografi og terminologi for et hold studerende ved institut for færøsk ved Færøernes universitet 2000–2001.

I rapporten, som udkom efter konferancen om Terminologi och språkvård i Gentofte i 1998 er der en kort meddelelse om færøsk terminologiarbejde. I denne meddelelse afdækkes holdningen til færøsk terminologi; nemlig den holdning, at vi ikke skelner mellem almindelig sprogrøgt og fagsprog. Færinger går ud fra, at sprognævnet tager sig af denne del af sprogrøgten uden at gøre sig klart, at der er tale om to forskellige sproglige discipliner med hver sin teoridannelse og metodemæssige tilgang. Der bliver sagt således i denne rapport:

"Ca. halvdelen af alle henvendelser fra publikum til sprognævnet gælder spørgsmål om afløsningsord for udenlandske, typisk danske eller engelske ord, og heri ligger der en forventning til sprognævnet om orddannning. Dette gælder ikke kun særlig fagterminologi, men på alle sprogets områder".

Man må naturligvis ikke glemme den historiske baggrund, når man taler om det færøske sprog. Lige fra reformationen og op til slutningen af 1800-tallet var det officielle skriftsprog dansk. Dansk var administrationens sprog, og såvel kirkesproget som rettens sprog var dansk. Ingen færøske aviser, næsten ingen færøske bøger. Undervisningssproget var i lang tid dansk og færøsk var ikki undervisningsfag før end i 1938. Som det hedder i ovennævnte rapport:

"På den baggrund er det et enormt "terminologiarbejde", som er udført hele dette århundrede for at udvikle færøsk sprog på alle domæner, og som stadig pågår i vores dynamiske tid, hvor udviklingen foregår i hurtig takt på alle samfundsområder".

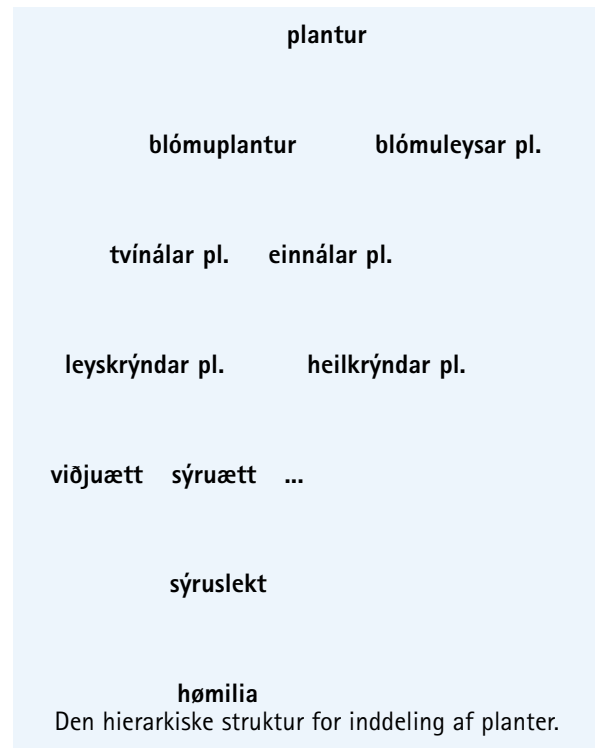
Sprognævnet modtager opringninger om ord og ord-dannelse fra alle faggrupper, fx. agronomer, elektronik-ingeniører, zoologer, botanikere, hospitalsportører og andet hospitalspersonale, fra journalister, EDV-programmører, fra internetudbydere, IT-branchen, telekommunikation osv. Og selvfølgelig fra almindelige borgere. Man kunne ønske sig, at terminologispørgsmål blev eksperteret videre til en terminologiorganisation, men vi har ingen terminologiske standardiseringsorganer, bortset fra sprognævnet. Derfor føler vi os i sprognævnet ofte på Herrens mark, fordi vi ved ikke, hvad man skal gøre eller stille op med de og de spørgsmål. Spørgeren forventer et svar af en vis kaliber, en færøsk løsning af problemet, dvs. en færøsk nydannelse af en eller anden slags. Men selv om vi ingen terminologiudvalg har, så har vi alligevel en del færøske fagordlister.

Rasmussen og plantenavnene

9

Og traditionen er temmelig gammel. Den ældste stammer fra 1910. Det er en lærebog i botanik skrevet af en af de store kulturpersonligheder i færøsk åndsliv igennem 1900-tallet: *Rasmus Rasmussen*.

Det er et pionærarbejde af de helt store dimensioner og af ekstremt høj kvalitet. Når man tænker på fagterminologi i Norden var Rasmussen meget tidligt ude, og desuden udkom den bog kort tid efter at det nyetablerede færøske skriftsprog for alvor var blevet taget i brug. Systematiseringen er meget stringent. Han opdeler feltet i en hierarkisk struktur med grupper og undergrupper, seks i alt. Alle planter kan places i forhold til denne systematik. Så vidt jeg er orienteret bruges den stadigvæk: Plante ≈ fylke ≈ flok ≈ hob ≈ æt ≈ slægt ≈ slag.

Med denne fagterminologi er man i stand til at opdele alle planter, som man kendte på det tidspunkt i en fælles hierarkisk struktur. Det er imponerende hvor systematisk og videnskabeligt dette arbejde er gjort. Selve den hierarkiske struktur er jo fælles, men terminologien er national; den har Rasmussen gjort, og med tiden er den blevet standard. Forfatteren siger i indledningen, at emnesystematiseringen er den samme som man har brugt i ældre danske skolebøger. Men selve terminologien er ikke oversættelser af dansk planteterminologi, men er færøsk.

I dette tilfælde er al den påkrævede ekspertise samlet i én og samme person, både den faglige og den sproglige. Men de gamle var jo polyhistorer, de kunne mange forskellige ting på samme tid. Og Rasmussen var en sådan person. Han havde opholdt sig på dansk højskole i slutningen af 1800-tallet, og etablerede sammen med en anden kulturpersonlighed *Símun av Skarði* den færøske højskole. Rasmussen er uden sammenligning vores første terminolog.

Jakobsen

Den færøske filolog *Jakob Jakobsen* dannede en hel masse ord i slutningen af 1800-tallet, men jeg vil ikke kalde ham for terminolog; han var snarere en vaskeægte purist, en puristisk ildsjæl. Han forestillede sig, at hans neologismer med tiden skulle afløse de tilsvarende importord, dvs. de var ment som en del af almensproget. Det florerede med importord i færøsk som følge af at skriftsproget var dansk og havde været det i flere århundreder.

gongustjørna (planet)
lærdur háskúli (universitet)
bókasavn (bibliotek)
málføri (dialekt)
sjálvljóð (vokal)

Eksempler på nydannelser fra Jacobsen (1880-årene).

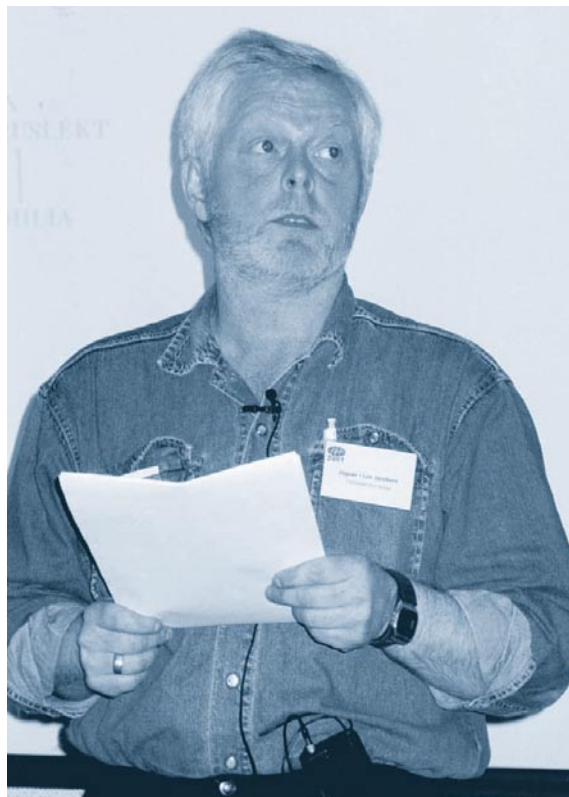
Jakobsens neologismer faldt inden for mange forskellige felter; det drejede sig f.eks. om ord for bibliotek, revolution, planet og komet, universitet, fotokopiering, missionær, reformation, navigation osv. Det der er fælles for Jakobsen og Rasmussen er at de fornyer ordforrådet, lancerer nye ord ud fra en puristisk synsvinkel, men forskellen er, at Rasmussen gør det på en systematisk måde med det formål at skabe det nødvendige ordforråd inden for et fagområde, mens Jakobsen skaber afløsningsord inden for almensproget.

Traditionen med dannelse af fagterminologier er videreført siden dengang, og man har i tidens løb kastet sig over andre felter, fx. postterminologi, offentlig administration, fysik, jura, computerfeltet, litteratur og lingvistik, kvalitetsstyring og kvalitetssikring, matematik og radioteknisk terminologi.

Sprogrøgt og terminologi

Jeg vender nu tilbage til rapporten fra Gentoftemødet i 1998, hvor der står således om terminologiarbejde på Færøerne:

"Det kræver tid, kundskaber, og ikke mindst kreativitet at udføre terminologiarbejde efter den tradition, man har fulgt på Færøerne, nemlig at danne afløsningsord af indenlandsk materiale".

Kirjoittajasta:

Jógvan í Lon Jacobsen työskentelee fäärin kielen ja kirjallisuuden laitoksella Färsaarten yliopistossa. Lisäksi hän toimii puheenjohtajana fäärin kielen lautakunnassa.

Her afdækkes den samme holdning til terminologi som påvist ovenfor, dvs. terminologi som en del af den over-ordnede almene færøske sprogpolitik. Der siges ikke et ord om at faget også indeholder en anden side, nemlig terminologien som kommunikationsværktøj. Der siges ikke noget om de strategier, som ellers har betydning, når man taler om terminologi som normerende disciplin inden for et fagfelt.

Sigurður Jónsson diskuterer i en artikel, om kravet til neologismer er en hindring for terminologiarbejde på Island. Hans svar er et ubetinget ja, at den strenge puristiske sprogpolitik, som praktiseres på Island har virket som en hindring for velfungerende terminologi. Han siger således:

"... man har kort och gott inte varit klar över behovet av terminologiska arbete eftersom man har en lång tradition av neologismer efter normer som många tycker har varit nyttiga och i fullt samsvar med den rådande språkpolitiken. För termerna behöver man inte använda några importerade metoder eftersom de endast räknas som en del av det almäna ordförrådet liksom alla andra ord och därför kunna följa samma lager som dessa."

Og so siger Sigurður, at så længe man her dette syn på sagen om terminologi, kommer man ikke at indse at man har andre behov for specialiseret ordforråd, som følger andre regler end det øvrige sprog. Han mener altså, at det rigtige er at holde op med at anskue terminologi ud fra en nationalistisk og sprogpuristisk synsvinkel.

På Færøerne har man ikke vurderet, at det er nødvendigt at give terminologien andre betingelser end almensprogets. Terminologer har naturligvis haft kontakt med faget i udarbejdelsen af diverse fagordlister, men det har traditionelt været på lingvisternes præmisser. Dvs. at termerne har fulgt samme nationalistiske puristiske principper som gælder for færøsk sprogrøgt. Konsekvensen er i mange tilfælde, at der ofte er stor forskel mellem de normative anbefalede og de operative normer. Men på den anden side kan slås fast, at arbejde med terminologi udelukker ikke det puristiske princip.

Radioamatørerne

De færøske radioamatører havde for nogle år tilbage et terminologiudvalg, og de havde et medlemsblad, som jeg synes er meget interessant fra et terminologisk synspunkt. I et af disse medlemsblade diskuterer de terminologi inden for elektricitet og radiofeltet. De lægger op til et samarbejde mellem ingeniørerne og lingvisterne. Og det er interessant at se, at de fordomsfrit diskuterer den nu efterhånden klassiske problemstilling mellem internationalismen og neologismen. De siger bl.a. således:

"Videnskabelig nøjagtighed i modsætning til sproglig renhed er dilemmaet, når terminologien inden for elektricitet og radiofeltet skal normeres".

De synes, at det er af stor betydning med eksakte definitioner af alle begreber og termer. Men det centrale spørgsmål er, siger de, at færinger må tage stilling til, om vi vil have færøske termer eller ikke. Men før vi kan det, må vi gøre os klart, hvad er at vinde og hvad er at tabe med en sådan stillingtagen.

Lingvisten kræver ren sprogdragt, ingeniøren kræver nøjagtighed. Et samarbejde mellem lingvisten og ingeniøren ville være det ideelle, siger de. Fra lingvistens synspunkt har man vundet meget med nationale termer, neologismen, sproget får på den måde større brugsområde og får større mulighed for at følge med i udviklingen og tage imod de nye begreber. Men hvis ingeniøren skal være tilfreds, må mange neologismer skabes for de basale begreber.

Radioamatørerne påpeger, at internationalismen virker som fremmede fugle i det færøske sprog, fordi ordene adskiller sig så meget fra færøske arveord. Deres konklusion er, at neologismer er bedre end internationalismen, fordi importordene vil skæmme sproget, hvis de optages uden nogen form for tillæmpning til færøsk.

Radioamatørerne rekommanderer for det første direkte oversættelse af det fremmede ordmateriale, men hvis det ikke lader sig gøre, bør man tage et andet ord med nogenlunde samme indhold med præcisering af den nye betydning som fagterm. De mener faktisk, at nydannelser er det bedste princip, men påviser samtidig, at nogle betingelser skal være opfyldt for at dette skal lykkes, bl.a. at termen skal være kort og gennemskuelig, den skal være nem at bruge og falde naturligt, og betydningens indholdet skal man kunne finde ved at gå tilbage til ordets oprindelse. Det er jo de ideelle krav, men de er sandelig store! I de tilfælde hvor alle andre veje er ufremkommelige, skal man som absolut sidste udvej vælge det internationale ord, dog i en til færøsk tillæmpet form.

Radioamatørerne er i grunden meget puristiske i deres holdning. De vil gerne kunne skrive om deres fag på færøsk, og det kan de ikke uden en færøsk terminologi, for en fælles terminologi er forudsætningen for faglig kommunikation. Hvordan står deres ordliste i forhold til disse ideelle krav? De allerfleste termer er færøske nydannelser; *transformari* er et af de få eksempler på importord i tillæmpet form.

Færøsk	Dansk	Engelsk
støðugur	stabil	stable
støðbylgjur	stående bølger	standing waves
megi	styrke, effekt	amperage, effect
stoytur	stød	shock
lågstreymur	svagstrøm	low current
transformari	transformator	transformer

Fra radioamatørernes ordliste.

Kvalitetsstyring og kvalitetssikring

Et tilfældigt udpluk af termer fra kvalitetsstyringsordlisten ser sådan ud:

Færøsk	Dansk	Engelsk
eind	entitet	entity
tilgongd	proces	process
starvsskipan	procedure	procedure
vøra	produkt	product
tænasta	serviceydelse	service
viðskiftari	kunde	customer
útvegari	leverandør	supplier
keypari	køber	purchaser

Kvalitetsstyring og kvalitetssikring. Sammenligning mellem nogle færøske, danske og engelske termer.

De færøske og danske termer afdækker en stor holdningsforskel mellem de færøske og de tilsvarende danske termer: de danske termer er i de fleste tilfælde internationalismen, dvs. engelske termer dog med dansk retskrivning, mens de færøske termer er ord og afledninger dannet på hjemlig grund. Det er kun termen *køber* i den danske liste, som er af nordisk oprindelse.

De færøske termer

I *Vejledning for terminologiudvalg* (oktober 1991) fra det islandske sprognavn står anført fire metoder til udvidelse af det islandske ordforråd:

1. sammensætninger
2. afledninger
3. gammelt ord med ny betydning
4. importordet tilpasses

Disse fire metoder gælder også for færøske nydannelser. Den mest almindelige metode er sammensætningsmetoden; som oftest er der tale om oversættelseslån eller betydningslån. Men både islandsk og færøsk har desuden store muligheder for afledninger med forskellige gamle suffikser og præfikser; metoden at give gamle ord ny betydning benyttes også i stor udstrækning. Mens den 4. metode med tilpasning af importordet både i færøsk og islandsk er en nødløsning, dvs. den sidste udvej, når alle andre døre er stængt. Der ligger således en prioritering i den nævnte rækkefølge, som gælder både for færøsk og islandsk terminologi.

Termerne i kvalitetsstyringsordlisten ovenfor viser, at de danske termer, næsten udelukkende er tilpasning, dvs. metode 4. Det hævdes fra danske terminologer f.eks. inden for det lægevidenskabelige område, at hybriddannelser er det, som danske terminologer anbefaler, fordi de har størst gennemslagskraft og er mest levedygtige; en sådan hybrid-sammensætning består typisk af et importord eller ord del forsynet med dansk afledning. Dvs. det som på Færøerne og på Island anses som den dårligste løsning, opfattes i Danmark som den bedste. Heri ses også den store forskel i holdning til sproglig purisme i det hele taget.

Almensprog og fagsprog

Man kan f.eks. opliste følgende ting som specifikke for hhv. almensprog og fagsprog.

	almensprog	fagsprog
<i>formål</i>	sprogøgt	kommunikation
<i>synsvinkel</i>	fagekstern	fagintern
<i>værdisæt</i>	kultur	teknologi
<i>sprogideologi</i>	purisme	internationalisme
<i>sprogsyn</i>	sociolingvistisk	instrumentalistisk

Hvis nu radioamatørlisten sættes ind i dette skema, kan vi konstatere, at formålet er kommunikation, men sprogdragten er puristisk, dvs. at man danner tekniske termer med basis i purismen. Dvs. at vi bruger den almensproglige strategi til fagsproglige termdannelser. Hvis en fagordliste kun gjaldt kommunikation, kunne vi lige så godt beholde den fremmede term, men resultater ville blive hybriddannelser, og det ønsker vi ikke.

En radioamatør-terminologi falder naturligvis inden for teknologi, men sprogideologien er puristisk og ikke internationalistisk; formålet med listen er at have et instrument, som muliggør kommunikation inden for faget. Her ser vi altså purismen i terminologisk aktion!

Jeg kan godt forstå, at man lader fagsproget indgå i den samme officielle puristiske sprogpolitik som omfatter almensproget, fordi en stor del af fagsproget også tilhører almensproget. En mængde ord afterterminologiseres med tiden og vinder indpas i almensproget, og da kan det være vanskeligt at forsvare den meget anderledes holdning til fagord end den, som gælder for almensproget. Og en mere liberal holdning til fagord kan med tiden undergrave den puristiske holdning til det almene ordforråd.

Referencer:

Jacobsen, Elin Súsanna 1999. Færøsk terminologiarbejde. I: Birgitta Lindgren (ed.) *Terminologi och språkvård. Rapport från en konferans den 24–26 april 1998 i Gentofte*, s. 64–65.

Jónsson, Sigurður 1990. Är kravet på neologismer ett hinder för terminologiarbetet? I: H. Picht (ed.) *Terminologi, edb og vidensteknik. Nordterm-symposium 1989*, s. 205–212. Varde.

Kristinsson, Ari Páll, Helgadóttir, Sigrún Et Jónsson, Sigurður 1991. *Leiðbeiningar fyrir orðanefndir*. Íslensk málstöð. Reykjavík.

Larsen, Kaj 1993. Hin fyrsti málreinsarin. I: *Málting* nr. 9, 3. årg., s. 12–19. Tórshavn.

Myking, Johan 1993. Terminologisk språkplanleging. I: *Fagspråk i Norden. Rapport fra en konferanse i Lund 4.–6. desember 1992*, s. 50–66. Oslo.

Oy-arin nr. 12. *Radioamatørernes medlemsblad*. [intet årstal].

Poulsen, Suni. *Góðskustýring og góðskutrygging*. Tórshavn.

Rasmussen, Rasmus 1910. *Plantulæra*. Tórshavn.

The 13th European Symposium on Language for Special Purposes eli LSP-konferenssi järjestettiin 20.–24.8.2001 Vaasassa. Erikoiskieliin keskittyvän LSP-konferenssin järjestäjänä toimi tänä vuonna Vaasan yliopiston Pohjoismaisten kielten laitos. TSK:sta tapahtumaan osallistuivat *Lena Jolkkonen* ja *Sirpa Suhonen*.

Kielentutkijat lääkäreiden apuna

Yksi LSP-konferenssin teemoista oli lääketieteen kieli, johon liittyvää tutkimustaan esitteli konferenssin ensimmäinen puhuja *Bassey Antia*. Hän on tutkinut sitä, miten afrikkalaiset äidit ovat ymmärtäneet ja noudattaneet niitä ohjeita, joita he ovat saaneet ripulista ja sen hoidosta. Esitelmässään Antia pohti LSP-tutkimuksen mahdollisuutta osaltaan auttaa pelastamaan ripuliin sairastuneita lapsia. Varsinkin pienille lapsille ripuli voi koitua kohtalokkaaksi, sillä lapsi voi kuolla hyvin lyhyessä ajassa nestehukkaan, jos hoitoa ei aloiteta heti.

Antian tutkimuksessa selvitettiin sitä, miten asia pitäisi esittää äideille, jotta he noudattaisivat saamia ohjeita oikein. Tutkimuksessa kävi ilmi, etteivät pelkät ohjeet suolakeriliuoksen valmistamisesta riitä. Äideille täytyy myös selittää, miksi näin tehdään. Lisäksi heille täytyy kertoa, millaisia vaihtoehtoisia hoitomuotoja he voivat käyttää ja että on olemassa erityyppisiä ripuleita.

Antian LSP-tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää hoitohenkilökunnan ja heidän opettajiensa koulutuksessa. Tällöin hoitohenkilökunta pystyy paremmin neuvomaan ripulia sairastavien lasten äitejä, eivätkä lapset kuole ripuliin turhaan siksi, etteivät äidit ole ymmärtäneet saamia neuvoja.

Terminologialla tärkeä rooli

Koska LSP-konferenssi nimensä mukaan keskittyy erikoiskieliin, oli terminologia konferenssissa hyvin vahvasti esillä – ovathan termit erittäin tärkeä osa erikoiskieliä. Terminologiaa lähestyttiin sekä yksittäistapauksien kautta että hyvin teoreettisella tasolla.

Mielenkiintoisen yksittäistapauksen esitteli *Heidi Cazes*, joka käsitteli termien kääntämistä kaunokirjallisuudessa. Hänen mukaansa tarkka termivastine ei välttämättä ole aina paras vaihtoehto kaunokirjallisuutta käännettäessä.

Cazes korosti, että käännöksen on välitettävä lukijalleen sama elämys kuin minkä alkuperäinen teksti välittää omalle lukijalleen. Cazesin mukaan kirjailija on saattanut käyttää termejä muussakin tarkoituksessa kuin välittääkseen tietoa joltakin erikoisalalta. Cazes kertoi esimerkin espanjaksi kääntämästään *Julian Andersonin* novellista *The Houses of Double Women*, jossa kaksi naista muuttaa maaseudulta lähiöön.

Novellissa on erittäin paljon kasvien nimiä, ja niillä on tärkeä merkitys tarinan tunnelman luomisessa. Monet alkutekstissä esiintyvät kasvit ovat tuttuja englanninkielisille lukijoille, kun taas niiden tarkat espanjankieliset vastineet olisivat olleet outoja ja antaneet joissain tapauksessa jopa väärienlaisia mielikuvia espanjankielisille lukijoille. Tämän vuoksi Cazes oli kääntäessään käyttänyt esimerkiksi yläkäsitteen nimitystä tarkan termin sijasta tai valinnut sellaisen espanjankielisen kasvin, jonka luomat mielikuvat vastaavat alkutekstin kasvin luomia mielikuvia.

Toisinaan taas tarkat vastineet ovat tarpeen myös kaunokirjallisuutta käännettäessä. Cazes kertoi esimerkin *William Goldingin* kirjasta *The Rites of Passage*, jossa päähenkilö matkustaa purjelaivalla Etelä-Englannista Australiaan. Päähenkilö päättää opetella merenkäynnin tavat ja hallita myös alan termistön. Hän miettii, mitä termiä pitäisi käyttää ja mitä termit tarkoittavat. Joskus hän muistaa termit väärin, jolloin hän käyttää termejä, joita ei oikeasti ole olemassa. Tämä aiheuttaa lisätyötä kääntäjälle. Kääntäjähän ei aina ole kääntämensä alan asiantuntija, jolloin hän voi ihmetellä, miksei hän löydä vastinetta tietyille termille. Onko syy siinä, että hän ei osaa etsiä oikeasta paikasta, vai se, ettei kyseistä termiä ole olemassa ja siksi sitä ei voikaan löytää?

Torstai oli terminologiaa täynnä

Torstai oli LSP-konferenssissa terminologian teorian päivä. *Gerhard Budin* pohti esitelmässään, mitä on teoria ja terminologia sekä sitä onko terminologia tiedettä. Budinin mukaan terminologia on oma itsenäinen tieteenalansa, vaikka sillä onkin yhteyksiä moniin muihin tieteenaloihin. Terminologia täyttää itsenäisen tieteenalan kriteereitä, sillä alalla on omat tutkijansa ja opettajansa sekä omat konferenssinsa. Lisäksi terminologiassa on kuvattu alalla käytetyt tutkimusmenetelmät.

Johan Mykingin käsitteli esitelmässään "sosiokritisismiä" ¹ ja sen edustajien kritiikkiä perinteistä eli wüsteriläistä terminologiaa kohtaan. Sosiokriitikot ovat arvostelleet perinteistä terminologiaa, koska heidän mukaansa se ei ota huomioon kielen ja yhteiskunnan välistä suhdetta. Heidän mielestään perinteinen terminologia on muun muassa staattista, eikä se huomioi käsitteiden muuttumista. Lisäksi se käsittelee käsitteitä täysin erillään termeistä. Mykingin mielestä osa kritiikistä perustuu siihen, että sosiokriitikoiden lähtökohta on yksikielinen, eivätkä he ota huomioon monikielistä terminologiaa. Hän myös erotti toisistaan niin sanotun poliittisen ja tieteellisen terminologian. Myking arveli, että *Eugen Wüster* on joillekin ranskalaiskriitikoille toissijainen kohde. Kriitikoiden todellinen kohde on hänen mukaansa Ranskan liian tiukka puhdasoppinen kielipolitiikka.

¹ Termi *sociocriticism* on Mykingin keksimä.

Torstaina pitivät esitelmiä terminologian eri puolista myös *Christer Laurén, Heribert Picht, Nina Pilke ja Bertha Toft*. Heidän lisäksi torstai-illan terminologiakollokviossa puhuivat muun muassa *Bassey Antia, Maria Pozzi, Margaret Rogers ja Sue Ellen Wright*.

Aitoja persialaisia termejä

Terminologia-teeman sisällä oli yksi erittäin mielenkiintoinen osio: persiankielinen terminologia. Sitä esittelivät iranilaiset terminologit *Leyla Asgari, Nasrin Parvizi ja Mahnoush Tehrani*. He työskentelevät Persian kielen ja kirjallisuuden akatemian terminologiaosastolla. Akademia on perustettu 1991 ja terminologiaosasto 1995. Terminologiaosaston yhteydessä toimii 37 teknistä komiteaa, jotka käsittelevät eri erikoisaloja kuten lääketiedettä ja tekniikkaa. Jokaisessa komiteassa työskentelee terminologeja ja kyseisen alan asiantuntijoita.

Persian kielellä on sama ongelma kuin monilla muillakin kielillä, persiaan tulvi vieraskielisiä, lähinnä englanninkielisiä, sanoja ja termejä huimaa vauhtia. Varsinkin luonnontieteiden ja tekniikan alalla käytetään runsaasti englanninkielisiä termejä. Parvizi kertoikin, että terminologiatyö Iranissa tarkoittaa persiankielisten vastineiden luomista vieraskielisille sanoille. Teknisissä komiteoissa kerätään vieraskielisiä termejä ja etsitään niille persiankielisiä vastineita tai luodaan uusia persiankielisiä termejä. Valitut vastineet esitellään Akatemian neuvostolle ja akatemian hyväksynnän jälkeen Iranin presidentille *Mohammed Khatamille*, joka lopullisesti hyväksyy persiankieliset vastineet. Tämän jälkeen ne ovat virallisia termejä, joita valtion organisaatioiden on käytettävä virallisissa yhteyksissä.

Parvizin mukaan erikoisalojen asiantuntijoiden ja terminologien yhteistyön tulokset ovat olleet hyviä. He ovat muun muassa ottaneet uudestaan käyttöön vanhoja persialaisia termejä sellaisilta tieteenaloilta, joita on kauan sitten harjoitettu persiankielisellä alueella. Ongelmana on kuitenkin se, että uusia vieraskielisiä termejä tulee koko ajan, eikä niille ehditä luoda tarpeeksi nopeasti persiankielisiä vastineita.

Parvizin mukaan Akatemian ja terminologiaosaston tärkein saavutus on se, että hallitus ja suuri yleisö on saatu ymmärtämään oman kielen tärkeys ja käyttökelpoisuus. On todistettu, että persia sopii yhtä hyvin termien muodostukseen kuin mikä tahansa muukin kieli, myös aivan uusimmilla tekniikan aloilla. Ehkä tässä olisi suomalaisillakin opiksi otettavaa.

Muinaista latinaa?

Lääketieteen erikoiskielen ja terminologian lisäksi konferenssin muita teemoja olivat muun muassa lakikieli, tekniikan ja liike-elämän kielet, LSP:n teoria, didaktiikka, monikielisyys sekä moderni media, josta konferenssissa käsiteltiin muun muassa *www*-sivuilla käytettyä kieltä.

Latina ei suinkaan ole kuollut kieli erikoisaloilla. Varsinkin lakikielessä ja lääketieteen kielessä sillä on edelleen merkittävä rooli. *Rita Sørensen* pohti latinan merkitystä lakikielessä. Historiallisista syistä latinan kielen rooli muodostui tärkeäksi, sillä roomalaiset levittivät latinan lähes koko Euroopan alueelle. Roomalainen oikeus ei kuitenkaan kadonnut Rooman valtakunnan myötä. Latinaa käytettiin aikaisemmin jopa ainoana kielenä lakiteksteissä, ja yhä edelleen niissä on käytössä paljon latinankielisiä termejä ja fraaseja. Sørensen oli sitä mieltä, että latina toimii käyttökelpoisena *lingua francana* eri kielten välillä ja saattaa helpottaa eri kulttuurien välisiä viestintäongelmia.

Myös *Valentina Skujina* puhui esitelmässään latinan ja kreikan käyttökelpoisuudesta nykyisin. Käyttämällä latinan- ja kreikankielisiä elementtejä sanojen osina on mahdollista luoda yksiselitteisiä kansainvälisiä termejä. Jotkin näistä sanoista ovat lainauksia suoraan latinasta ja kreikasta, jokin taas lainauksia muista kielistä, joissa on käytetty lisänä latinan- ja kreikankielisiä osia. Myös latvian kieleen on saatu näin uusia toimivia termejä, esimerkiksi ohjelmistoa tarkoittava termi *programmatura*.

Oletko dilpertoitu permalanseri?

Yksi kiintoisa osio LSP-konferenssissa oli tietotekniikan uudismuodosteita koskevat esitelmät. Aihetta käsittelevät muun muassa *Maurizio Gotti ja Ulisse Belotti*. Kummankin tutkimusaineisto oli englanninkielistä. Tietotekniikan kielessä muodostetaan uudissanoina samaan tapaan kuin yleisenglannissakin. Erona on kuitenkin se, että tietotekniikan alalla uusia sanoja luodaan paljon runsaammin. Ehkä alan kulttuuriin kuuluu uusilla sanoilla hassuttelu. Osa uudismuodosteista on vain päiväperhosia, jotka elävät hetken ja joita ei enää huomenna muista kukaan. Osa sanoista on kuitenkin pitkäikäisiä, ja osa saattaa levitä jopa yleiskieleen.

Tietotekniikan yleisimpiin uudissanoina muodostamistapoihin kuuluu lyhentäminen. Usein käykin niin, etteivät ihmiset edes muista, mistä sanoista lyhenne on muodostettu. Lisäksi jotkin lyhenteet muodostavat sanoja, joilla itsellään on jokin merkitys. Tällainen lyhenne on esimerkiksi *BASIC* (Beginners' All-Purpose Symbolic Instruction Code). *BASIC* (suomeksi perus) on yksinkertainen ohjelmointikieli, jossa on suppea määrä komentoja.

Toinen suosittu uudissanojen muodostamiskeino tietotekniikan englannissa on sekamuodosteet eli sanat, jotka on muodostettu yhdistelemällä osia kahdesta eri sanasta. Jotkin näistä ovat vakiintuneita ilmauksia, kuten *modem* (modulator/demodulator) ja *bit* (binary digit), jotkin ehkä vain hetken hittejä, kuten *tetwrist* (tetris + wrist) ja *permalancer* (permanent + freelancer). Tetwrist tarkoittaa ranteen rasitusvammaa, joka tulee toistuvasta tietokonepelin, kuten Tetriksen, pelaamisesta. Permalancer taas on alun perin freelancerina palkattu työntekijä, joka kuitenkin nykyisin työskentelee aivan kuin vakituinen, mutta tietenkin ilman vakituisen työntekijän etuja.

Itsestäni kaikkein hauskipia uudissanvoja ovat eponyymien avulla luodut sanat eli sellaiset, jotka on muodostettu henkilönimistä. *Kubris* esimerkiksi tarkoittaa sellaista ylimielisyyttä, jota esiintyy multimedian tekijöillä ja aloittelevilla videokuvajilla, kun he kuvittelevat olevansa yhtä taitavia kuin *Stanley Kubrick*. Verbi *dilbert* tulee *Scott Adamsin Dilbert*-sarjakuvasta, ja verbillä tarkoitetaan sitä, että pomo riistää ja kohtelee huonosti.

Helluset päivät ²

LSP-konferenssi on varsin suuri tapahtuma. Tällä kertaa siihen otti osaa noin 250 ihmistä yli neljästäkymmenestä eri maasta. Konferenssi oli monikielinen, esitelmää pidettiin englanniksi, ranskaksi, saksaksi ja espanjaksikin. Kokouspaikkakin oli komea. Vaasan yliopiston varsin uusi päärakennus Tervahovi sijaitsee meren rannalla, jonne monet konferenssin osanottajat tauoilla kävelivät nauttimaan upeista maisemista.

Varsinainen konferenssi kesti neljä päivää, keskiviikko oli varattu retkipäiväksi. Silloin oli mahdollisuus tutustua joko Vaasan saariston suurimpiin saariin tai Närpiöön, Kaskisiin ja Kristiinankaupunkiin. Sääkin suosi konferenssia sateista maanantaiaamua lukuun ottamatta. Ilmeisesti pitää paikkansa, että Vaasa on Suomen aurinkoisin kaupunki, kuten sen matkailusitteissa mainostetaan.

² Adjektiivin hellunen merkityksen minulle opetti tänä kesänä Pohjanmaalta kotoisin oleva harjoittelijamme, joka sanoi sen tarkoittavan herttaista ja mukavaa.

Tekniikan Sanastokeskus ja Stakes ovat tehneet yhteistyössä sanaston keskeisistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjuun liittyvistä käsitteistä. Sanasto on tarkoitettu lähinnä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, mutta sitä voivat käyttää myös muut asiasta kiinnostuneet. Sanastossa annetaan suomenkieliset termisuositukset ja terminologiset määritelmät yhteensä 23 käsitteelle. Lisäksi termitietueissa on tietoa useista lähikäsitteistä, joten yhteensä sanastossa on käsitelty noin 40 käsitettä. Sanastoon on myös liitetty kaksi käsitekaaviota, jotka kuvaavat käsitteiden välisiä suhteita.

Palveluketjusanaston ydintyöryhmässä ovat olleet mukana Stakesista *Sirpa Kuusisto-Niemi*, joka on jo sanastotyön konkari Stakesissa, sekä sanaston eri vaiheissa Tekniikan Sanastokeskuksen terminologit *Mari Suhonen*, *Virpi Kalliokuusi* ja *Katri Seppälä*. Kokouksissa oli lisäksi mukana Stakesin eri alojen asiantuntijoita käsiteltävän aihealueen mukaan.

Sanastotyön vaiheita

Sanaston aineistoa kerättiin aluksi sosiaali- ja terveydenhuollon tietotekniikkahankkeiden raporteista. Termini-inventaarion tekemisessä kokeiltiin käyttää apuna Conexor Oy:n *NaviTerm*-ohjelmaa. Aineiston perusteella hahmottui kaksi pääaihetta, joiden ympärille sanastoa alettiin rakentaa. Ensimmäinen aihealue koski asiakkaan kanssa tai hänen puolestaan toimivia ammattihenkilöitä, muita henkilöitä tai ryhmiä ja toinen aihealue itsenäistä suoriutumista.

Määritelmien tekemisessä käytettiin apuna myös muita kirjallisia ja sähköisiä lähteitä kuin yllä mainittuja raportteja; lähteinä oli muun muassa lakitekstejä, Stakesin julkaisuja ja lehtiartikkeleita. Erittäin tärkeä rooli määritelmien ja käsitekaavioiden tekemisessä oli asiantuntijoilla, jotka luonnollisesti tuntevat aiheen aivan eri tavalla kuin terminologit. Asiantuntijat pystyivät esimerkiksi kertomaan käsitteiden taustoista ja erilaisista näkemyksistä, joita käsitteisiin liittyy, sekä antamaan hyödyllisiä käytännön esimerkkejä.

Palveluketjuun liittyvien käsitteiden määrittely aiheutti päänvaivaa, koska useat käsitteistä ovat uusia, eikä niille ole vielä muotoutunut selkeää sisältöä. Esimerkiksi *omanuovojapalvelu* ja *palveluohjaus* ovat käsitteitä, joilla on niin paljon yhteisiä piirteitä, että niiden välille oli vaikea tehdä selkeää eroa käsitteitä määriteltäessä. Ongelma ratkaistiin tuomalla samankaltaiset, mutta kuitenkin toisistaan eroavat piirteet esiin molemmissa määritelmissä.

omaneuvojapalvelu <sosiaali- ja terveydenhuolto ja muu sosiaaliturva>

kunnan tai kuntayhtymän järjestämä palvelu, jonka tarkoituksena on avustaa, edistää ja seurata sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muun sosiaaliturvan asiakkaan palvelujen saumatonta toteutumista

Omaneuvojapalvelua antavat sosiaali- ja terveydenhuollon omaneuvoiksi valitut henkilöt.

Omaneuvojapalvelu on tarkoitettu kaikille sosiaali- ja terveydenhuollon ja muun sosiaaliturvan asiakkaille.

Omaneuvojapalvelusta laaditaan kirjallinen sopimus.

Omaneuvojapalvelun käyttö voidaan lopettaa asiakkaan aloitteesta tai kunnan taholta tietyin edellytyksin.

Omaneuvojapalvelu toteutetaan toistaiseksi kokeiluna, josta säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon saumattoman palveluketjun ja sosiaaliturvakortin kokeilusta (811/2000).

palveluohjaus; yksilökohtainen palveluohjaus; yksilöllinen palveluohjaus <sosiaali- ja terveydenhuolto ja muu sosiaaliturva>

toiminta, jonka tarkoituksena on tukea erityisen palvelun tarpeessa olevan asiakkaan selviytymistä, koota keskitetysti yhteen tiedot asiakkaalle kuuluvista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja muusta sosiaaliturvasta sekä neuvoa ja ohjata asiakasta palvelujen käytössä

Palveluohjausta antavat kuntien palkkaamat palveluohjaajat yhdessä perheen tueksi kootun moniammatillisen yhteistyöryhmän kanssa.

Palveluun liittyvät keskeiset asiat (esimerkiksi taustatiedot, asiakkaan palvelu- ja tukitarpeet, suunnitellut palvelut ja tuet, tukia ja palveluja antavat tahot) kootaan yhteen asiakaskohtaiseen palvelusuunnitelmaan.

Palveluohjausta on toistaiseksi toteutettu paikallisina kokeiluina. Erilaisissa elämäntilanteissa oleville asiakasryhmille on käytössä erilaisia palveluohjausmalleja.

Nimityksillä yksilökohtainen palveluohjaus ja yksilöllinen palveluohjaus halutaan erityisesti korostaa sitä, että palvelut kootaan asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Lähikäsitteitä: Palveluohjauksen lähikäsite kuntoutuksen alalla on kuntoutusohjaus.

Toinen sanaston käsitteille tyypillinen piirre on, että ne ovat usein niin abstrakteja, että ne voidaan käsittää useilla eri tavoilla. Esimerkiksi käsitteiden *saavutettavuus* ja *käytettävyys* määrittäminen ja sijoittaminen käsittekaavioon oli haastava tehtävä, mutta kyllä niillekin oma paikkansa löytyi.

saavutettavuus <sosiaali- ja terveydenhuolto>

ominaisuus, joka ilmentää sitä, kuinka helposti henkilö voi saada laitteen tai palvelun käyttöönsä

Esteettömyysperiaatteen näkökulmasta saavutettavuudessa korostuvat esteettömyyden fyysinen ja psyykinen osa-alue.

käytettävyys <sosiaali- ja terveydenhuolto>

ominaisuus, joka ilmentää sitä, kuinka hyvin laite tai palvelu vastaa käyttäjän tarpeita

Laitteen tai palvelun käytettävyyteen voidaan vaikuttaa ottamalla suunnitteluvaiheessa huomioon erot käyttäjien taidoissa (vrt. esimerkiksi kaukosäätimen käytettävyys).

Esteettömyysperiaatteen näkökulmasta käytettävyydessä korostuvat esteettömyyden fyysinen ja psyykinen osa-alue.

Internet sanastotyön apuvälineenä

Stakesin Tietoteknologian osaamiskeskuksesta (OSKE) on Internetissä omat terminologia-aiheiset www-sivut (<http://www.stakes.fi/oske/terminologia/>), joilla on muun muassa julkaistu kolme aikaisempaa sosiaali- ja terveydenhuollon sanastoa (ks. Terminot 2/2000, 3/2001).

Tässä projektissa OSKE:n terminologiasivustoa hyödynnettiin jo lausuntovaiheessa, jolloin sanaston lausuntoversio oli sivustolla kommentoitavana. Myös valmis Palveluketjusanasto ja siihen liittyvät käsittekaaviot löytyvät sivustolta.

Tekniikan Sanastokeskus on tehnyt OSKE:n terminologiasivustolle hakuliittymän, jonka avulla voidaan hakea tietoa kaikista sivustolla julkaistusta sanastoista. Hakuliittymä otettiin käyttöön tänä syksynä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sanastoyhteistyö jatkuu

Tekniikan Sanastokeskuksen ja Stakesin sanastoyhteistyö jatkuu. Lokakuussa 2001 käynnistyi sosiaalityön sanastohanke, joka liittyy Stakesissa parhaillaan tehtävään sosiaalityön luokitushankkeeseen. Sosiaalityön sanaston on tarkoitus olla julkaisuvalmis vuonna 2002.

Tutkielma sanastotyön viestinnästä

Minna Isoherranen

Reilun vuoden mittainen työrupeamani terminologina Tekniikan Sanastokeskuksessa (TSK) toi mukanaan paljon arvokasta työkokemusta alalta sekä innosti minut saattamaan kesken jääneet opintoni Vaasan yliopiston viestintätieteiden laitoksella päätökseen.

Jo terminologin töitä hakiessani mielessäni kypsyi ajatus siitä, että voisin tehdä tutkintooni liittyvän lopputyöni joko TSK:n toiminnasta tai sen toimintaan liittyen, olihan opintoihini Vaasassa kuulunut osana terminologiaa sekä käsitteanalyysia käsitteleviä kursseja.

Vuoden mittaisen pestini aikana kannustavat työtoverit, oma huoli kesken jääneistä opinnoista sekä sinnikäs lopputyöni ohjaaja *Anita Nuopponen* saivat minut vakuuttuneeksi siitä, että lopputyö kannattaa tehdä ja sitä kautta saattaa opinnot mahdollisimman nopeasti päätökseen. Niinpä viime syksynä – melko tarkkaan vuosi sitten – tartuin toimeen ja päätin lähteä tutkimaan pro gradu -tutkielmassani sanastotyötä ja siihen liittyvää viestintää.

Taustatyönä olin tutustunut terminologian teoriaan ja sanastotyön käytäntöihin ”työn puolesta” olemalla mukana sanastoprojekteissa ja avustamalla TSK:n termipalvelussa.

Tutkielman taustaa

Osallistuessani sanastoprojekteihin ja TSK:n päivittäiseen yleishyödylliseen toimintaan, havaitsin käytännössä sen, että jokaisessa sanastoprojektissa sovittiin erikseen tiedetyt perusasioita siitä, kuinka viestintä hoidetaan. Sanastotyöryhmän viestinnästä ja sen toimivuudesta ei ollut selkeitä ja yhtenäisiä ohjeita, vaan kussakin projektissa asia hoidettiin sopivaksi katsotulla tavalla.

Olemassa olevat sanastotyön mallit keskittyvät ennen kaikkea sanastotyön toteuttamiseen, eivätkä ota huomioon viestinnän vaikutuksia ja tavoitteita sanastotyön prosessissa. Tutkielmassa tavoitteenani oli selvittää sanastotyön prosessiin liittyvää viestintää. Tutkimuksessa käsiteltiin viestinnän osuutta sanastotyön prosessiin yhteisö- ja projektiviestinnän kautta.

Viestintä sanastoprojekteissa

TSK:ssa sanastotyö toteutetaan projektimuotoisena toimintana, johon osallistuu terminologeja sekä erikoisalan asiantuntijoita. Koska sanastotyössä on kyse toiminnasta, jossa pyritään yhteistyössä tiettyyn päämäärään, on viestinnällä prosessin onnistumisen kannalta suuri merkitys.

Sanastoprosessi voidaan jakaa esimerkiksi seuraaviin vaiheisiin: suunnittelu-, käynnistys-, laadinta-, lausunto- ja viimeistelyvaihe sekä jälkitoimet. Viestinnän tavoitteet vaihtelevat sanastoprosessin eri vaiheissa.

Kirjoittajasta:

Minna Isoherranen, FM, työskenteli TSK:ssa terminologina ja Terminfon toimitussihteerinä 1.4.2000–30.4.2001. Tällä hetkellä hän työskentelee Matkatoimisto Oy Areassa liike-
matkojen myynti- ja markkinointiosastolla.

Tilanteen kartoittamisesta osallistujien sitouttamiseen

Suunnitteluvaiheessa on tärkeä selvittää ja kartoittaa olemassa olevaa tilannetta erikoisalalla sekä luoda kontakteja alan toimijoihin. Aloitettavasta hankkeesta on tiedotettava riittävästi, jotta kaikki tarkoituksenmukaiset tahot saavat tietoonsa, että sanastohanketta ollaan suunnittelemassa kyseiselle alalle.

Jotta viestintä sujui sanastoprosessin aikana kaikilta osin tarkoituksenmukaisesti, on jo suunnitteluvaiheessa syytä laatia viestintäsuunnitelma, jossa jaetaan sanastoprosessin viestinnän vastuut ja velvollisuudet sekä suunnitellaan valmiiksi kanavat, joiden avulla viestintä toteutetaan.

Terminologin työhön kuuluu riittävästi sanastotyöhön liittyviä tehtäviä koko prosessin ajan, joten viestintävastuuta ei ole välttämättä järkevintä laittaa terminologin harteille. Sanastotyöryhmän asiantuntijat voivat osoittaa alaltaan sopivia henkilöitä, jotka voitaisiin ottaa mukaan prosessin kulkuun. He voisivat esimerkiksi vastata viestinnästä terminologin kanssa, muun muassa käsiteltävän erikoisalan julkaisujen osalta.

Sanastoprosessin käynnistysvaiheessa tärkeintä on koota työryhmä ja saada sekä asiantuntijat että terminologit perehdytettyä ja koulutettua kyseessä olevan hankkeen tavoitteiden mukaan. On oleellista, että osallistujat ymmärtävät toisiinsa ja pystyvät viestimään ilman ylimääräisiä häiriötekijöitä. Tällaisia häiriötekijöitä voi tulla esiin, mikäli osallistujien käyttämä kieli on erilaista. Erikoisalan asiantuntijat puhuvat sujuvasti omasta alastaan, samoin kuin terminologit keskustelevat ongelmitta terminologian ja sanastotyön käsitteistä. Maallikolle erikoiskielen ymmärtäminen voi kuitenkin tuottaa vaikeuksia, niinpä sanastoprosessin alussa tulisi järjestää erikoisalan asiantuntijoille koulutusta ja ohjausta sanastotyön perusteisiin ja terminologeille sitä vastoin koulutusta käsitteillä olevan alan osalta. Käynnistysvaiheeseen liittyy myös yhteisistä toimintatavoista, viestintäjärjestelmistä sekä merkintätavoista sopiminen.

Osallistujien koulutukseen liittyy olennaisesti heidän sitouttamisensa sanastoprosessiin. Mikäli sanastotyötä tekevän sanastotyöryhmän kokoonpano vaihtelee prosessin aikana, on viestinnän häiriöiden todennäköisyys suurempi. Sanasto-prosessiin osallistujat pitää pyrkiä motivoimaan sanastotyöhön mahdollisimman hyvin ja kiinnittämään heidät sanastotyön tavoitteisiin. Kiinnittäminen voi tapahtua esimerkiksi koulutuksen ja perehdyttämisen avulla.

Viestintä sanaston laadintavaiheessa

Sanaston varsinaisessa laadintavaiheessa viestinnän tavoitteet painottuvat lähinnä sanastotyöryhmän sisäiseen viestintään. Laadintavaiheessa korostuvat ne yhteiset sopimukset viestinnän toteutuksesta, jotka on yhdessä sovittu viestintäsuunnitelmaa prosessin alussa laadittaessa. Tässäkään vaiheessa ei kuitenkaan tule unohtaa projektin etenemisestä tiedottamista muun muassa sanaston tilaajalle ja tuottajalle sekä muille yhteistyöryhmille, mikäli he eivät osallistu sanastotyöryhmän toimintaan.

Viimeistään lausuntokierrokselle lähtiessään sanasto tavoittaa suuremman yleisön ja mahdollisesti osan kohderyhmästään. Sanaston lähettäminen lausuntokierrokselle ennen varsinaista julkaisemista on monella tavalla kannattavaa. Näin saadaan suuremmalta asiantuntijajoukolta kommentteja sanastosta ja mahdollisesti tähän mennessä huomaamatta jääneet virheet tulevat korjattua. Myös markkinoinnin kannalta lausuntokierros on tärkeä, saadaanhan näin tieto valmistuvasta sanastosta etukäteen kohderyhmälle.

Lausunnonantajien arvokas työ tulisi muistaa palkita, sillä heidän tekemänsä työ on arvokasta ja välttämätöntä sanaston loppuun saattamiselle. Kiitoskirje ja ilmoitus siitä, milloin sanasto valmistuu lopullisesti on kohtelias, mutta vaivaton keino muistaa lausunnonantajia.

Valmistuneesta sanastosta tiedottaminen

Valmistuneesta sanastosta on tiedotettava riittävästi sellaiselle kohderyhmälle, joka on alusta asti ollut tarkoitus saavuttaa. Sanaston alasta riippuen mietitään sopiva tiedotusstrategia. Valmiin sanaston julkaisuutilaisuus voidaan hyödyntää tiedotus-tilaisuutena ja markkinointikeinona.

Kun sanasto on valmis, on kohteliasta ja kannattavaa muistaa yhteistyökumppaneita ja varsinkin sanastotyöryhmään osallistuneita asiantuntijoita jollakin tapaa. Esimerkiksi pienellä projektinpäätöstilaisuudella voi olla suuri merkitys asiantuntijoille ja sen avulla heitä voidaan sitouttaa yhteistyöhön jatkosakin. Hyvin tehdystä työstä kuuluu kiitos kaikille osallistuneille asiantuntijoille.

Sanaston valmistumisesta tiedottaminen keskittyy luonnollisesti sanaston valmistumisen ajankohtaan, vaikka koko sanastoprosessin ajan on hyvä pitää kohderyhmä tietoisena sanastohankkeesta ja sen etenemisestä. Yksi vaihtoehto on esimerkiksi perustaa www-sivusto sanastoa koskien, josta kiinnostuneet voivat käydä tarkistamassa sanaston tilanteen niin halutessaan.

Mainonta asiantuntijayhteisössä

TSK on Suomessa sanastotyön asiantuntijayhteisö. Mainonta ja markkinointi mielletään usein asiantuntijayhteisön yhteydessä kielteiseksi. Asiantuntijayhteisön ajatellaan olevan asiantuntija sen kokemuksen ja maineen perusteella, jota tehdyllä työllä on hankittu.

TSK ei ole harjoittanut suunnitelmallista markkinointia. Asiantuntijayhteisön markkinointiviestintä voidaankin toteuttaa parhaiten uutisoinnin avulla, sekä siten, että hyvin tehty työ markkinoi itse itseään. Asiantuntevasti loppuun saatettu sanastohanke luo positiivisen kuvan asiantuntijayhteisöstä ja antaa vanhoille asiakkaille hyvän syyn jatkaa yhteistyötä sekä tuo mukanaan uusia asiakkaita.

Valmiista sanastosta tulisi kuitenkin laatia vähintäänkin lehdistötiedote, jonka avulla pyritään herättämään lehdistön mielenkiinto sanastoa kohtaan. Tiedotetta jaetaan myös erikoisalalla toimiville yhteisöille. Mikäli kanavat on mietitty valmiiksi viestintäsuunnitelmaa tehtäessä, on markkinointiviestintä helpompi toteuttaa. Lisäksi markkinointia helpottaa, jos jo sanastoprosessin aikana tiedotusvälineille on tiedotettu käynnissä olevasta sanastotyöstä.

Tutkimustulosten hyödyntäminen

Vaikka tutkimuksen kohdeyhteisönä toimi sanastokeskus, jonka päätarkoituksena on tuottaa sanastoja järjestelmällisen sanastotyön menetelmien avulla, on tutkimuksen anti sovellettavissa myös muunkaltaiseen sanastotyöhön, johon osallistuu useita tahoja.

Tutkimukseni avasi omalta osaltaan uudenlaisen näkökulman sanastotyön tutkimukseen, sillä viestintään liittyviä asioita ei ole aiemmin kartoitettu sanastotyön osalta. Toivonkin, että tekemäni pro gradu -tutkielma on hyödyllinen apuväline TSK:lle ja muille sanastotyön parissa työskenteleville.

Termiharava-palstalla käsitellään ajankohtaisia tai ongelmallisiksi osoittautuneita termejä. Lukijat voivat lähettää lehden toimitukselle ehdotuksia sopivista aiheista.

– KAAMOSMASENNUS

Pimeä aika on saapunut, taas kerran. Pimeään talviaikaan osa suomalaisista kärsii kaamosmasennuksesta, joka johtuu valon vähäisestä määrästä. Duodecimin selittävä suursana-kirja *Lääketieteen termit* määrittelee *kaamosmasennuksen* masennukseksi, jonka oireet pahenevat vuodenaikojen mukaan, tavallisesti talvella.

Usein kaamosmasennusta potevat ihmiset voivat hyvin keväällä ja kesällä, mutta syksyllä ja talvella heillä ilmenee useita kaamosmasennuksen oireita. Tällaisia oireita ovat muun muassa liikaunisuus, ruokahalun kasvu ja siitä johtuva painon nousu sekä tyypillisiin masennusoireisiin kuuluvat mielialan lasku, ärtymys, syllisyyden ja alemmuuden tunteet, aloittekyvyttömyys, ahdistus ja keskittymiskyvyn puute.

Kaamosmasennuksen oireet ilmaantuvat loka-marraskuussa pimeän ajan pidetessä. Masennus toistuu joka talvi valon määrän vähetessä, vaikkakin oireet vaihtelevat vuosittain sään ja lumisuuden mukaan.

kaamosmasennus; talvimasennus

sv mörkerdepression; vinterdepression; höstdepression
en seasonal affective disorder; SAD; seasonal depression;
winter depression; winter blues

– KIRKASVALOLAITE & SARASTUSLAMPPU

Kaamosmasennuksen hoidossa on viime aikoina alettu käyttää keinovaloa tuottavia laitteita, *kirkasvalolaitetta* ja *sarastuslampua*.

Kirkasvalolaite on monelle meistä tutumpi, sillä laitteita on ollut markkinoilla jo muutaman vuoden ajan. Kirkasvalolaite sisältää kirkasta valoa tuottavan lampun, jonka antaman valon uskotaan poistavan aidon päivänvalon puutteesta tai sen väärästä ajoituksesta johtuvien masennustilojen oireita. Kirkkaassa valossa suositellaan oleskelemaan yleensä aikaisin aamulla, 1/2–2 tuntia kerrallaan noin viiden päivän jaksoissa, tarvittaessa koko pimeän kauden ajan.

Sarastuslampulla tarkoitetaan laitetta, joka asennetaan kytkeytymään päälle ennen heräämistä, jonka jälkeen lamppu kirkastuu asteittain. Sarastuslampuissa käytetään periaatteessa aivan tavallisia, kaupassa myytäviä lampuja. Lampun normaalia kalliimpi hinta tulee ajastimesta ja portaattomasti toimivasta kirkastimesta.

kirkasvalolaite; kirkasvalolamppu

sv ljusterapilampa
en bright light box; bright light therapy box; light box

sarastuslamppu

en dawn simulator; dawn simulation device;
dawn simulation apparatus

– TAAJUUSALUEIDEN UUELLEENJAKO

Yhä useampi puhelinyhteys kulkee nykyisin radioteitä pitkin. Muun muassa kolmannen sukupolven matkaviestinjärjestelmien myötä taajuuskaistoja tarvitaan yhä enemmän, koska kolmannen sukupolven järjestelmissä pystytään puheen lisäksi siirtämään jopa liikkuvaa kuvaa. Radiotaajuuksia on kuitenkin rajallisesti, ja maailmanlaajuisesti on jouduttu miettimään, mistä saataisiin lisää kapasiteettia uusille järjestelmille. Matkaviestinnän alalle on ilmaantunut englanninkielinen nimitys *refarming*. Tähän ”uudelleenviljelyyn” on jouduttu, koska taajuuksia ei saada lisää ja uusille järjestelmille on täytynyt tehdä tilaa antamalla niille aikaisemmin muussa käytössä olleita taajuuksia. Esimerkiksi Suomessa on järjestetty taajuuksia GSM 1800 -verkoille, koska 1800 MHz:n taajuusalue oli alun perin muussa käytössä.

Termi *refarming* on mukana uudessa *Matkaviestinsanas-tossa*. Suomenkielisen ilmauksen puuttuessa sanastoa laatinut työryhmä päätyi ehdottamaan englanninkielisten termien *refarming* ja *spectrum refarming* suomenkieliseksi vastineeksi termiä *taajuusalueiden uudelleenjako* ja ruotsinkieliseksi *omfördelning av radiospektrum*. Vaikka suositeltu suomenkielinen termi taajuusalueiden uudelleenjako on pitkä, kertoo se yleistajuisesti ja tarkasti, mistä on kyse. Ja kun pitkää termiä on kerran käyttänyt tekstissä, voi siihen jatkossa viitata lyhyemmin termillä *uudelleenjako*.

*taajuusalueiden uudelleenjako

sv omfördelning av radiospektrum; refarming
en spectrum refarming; refarming

radiojärjestelmien siirtäminen toisille taajuusalueille

Esimerkiksi Suomessa on järjestetty taajuuksia GSM 1800 -verkoille. 1800 MHz:n taajuusalue oli alun perin radiolinkikäytössä.

– MATKAVIESTINTIHEYS

Joskus näkee ja kuulee puhuttavan matkapuhelinpenetraatiosta. Kerrotaan, että Suomessa kännykkäpenetraatio on maailman korkein, tällä hetkellä 75 %, ja 16–18-vuotiaiden suomalaisnuorten ikäryhmässä kännykkäpenetraatio lienee kohta sataprosenttinen.

Mitä mahtaa olla mobiilipenetraatio? *Suomen kielen perussanakirjan* mukaan penetraatiolla tarkoitetaan (sisään) tunkeutumista, lävistämistä, läpäisemistä. Kännykät ovat kieltämättä läpäisseet suomalaisen yhteiskunnan ja tunkeutuneet joka paikkaan: ne prisevät, piippailevat ja värisevät sekä sisällä että ulkona, sekä kodeissa, kouluissa että työpaikoilla. Yhtään kauppareissua tai matkaa julkisissa liikennevälineissä ei voi tehdä kuulematta vastausta kysymykseen ”Missä sä oot nyt?”.

Asiateksteissä olisi kuitenkin syytä puhua matkaviestin- tai matkapuhelinliittymien lukumäärästä ja liittymätiheyksistä. Vaikka myös matkaviestinten määräästä voi esittää arvioita esimerkiksi tukkukauppojen myynnin perusteella, matkapuhelintiheydellä tarkoitetaan nimenomaan sitä, kuinka monella ihmisellä sadasta on matkaviestinliittymä. Matkaviestinliittymien määrä pystytään saamaan selville tarkemmin, sillä pöytälaatikoissa lojuvia, käytöstä poistettu kännyköitä ei kukaan pysty laskemaan.

matkaviestinliittymätiheys; matkaviestintiheys; matkapuhelinliittymätiheys; matkapuhelintiheys

mielummin kuin: matkaviestinpenetraatio; matkapuhelinpenetraatio

sv mobilabonnemangstäheter; mobiltelefonstäheter;
mobilterminalstäheter

en mobile penetration; mobile phone penetration

matkaviestinliittymien lukumäärä asukasmäärää kohden tietyllä maantieteellisellä alueella

Matkaviestinliittymätiheys ilmaistaan prosentteina.

Vaikka termit matkaviestin- ja matkapuhelintiheys ovat yleisemmin käytössä kuin matkaviestin- ja matkapuhelinliittymätiheys, näillä kaikilla nimityksillä tarkoitetaan nimenomaan matkaviestinliittymien lukumäärää eikä matkaviestimien määrää. Matkaviestimien määrä ei välttämättä ole tiedossa, sillä esimerkiksi käytöstä poistetut matkaviestimet eivät näy tilastoissa.

– KIRJAVINKKARI

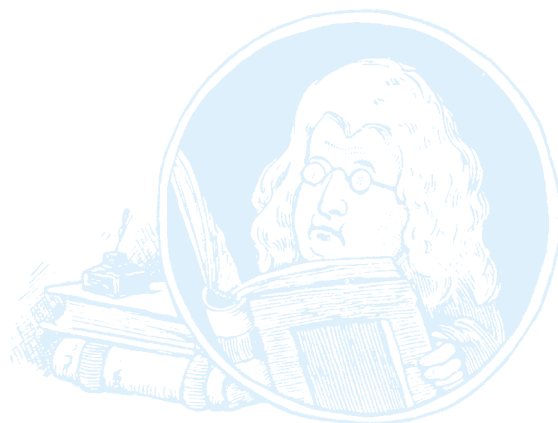
Helsingin kirjamesseujen messulehdestä löytyy artikkeli kirjavinkkauksesta. *Kirjavinkkauksella* tarkoitetaan kerronnan kautta tapahtuvaa kirjan esittelyä. Artikkelin mukaan kirjavinkkaus (tai pelkästään *vinkkaus*) on paljon enemmän kuin kirjan takakansitekstin referointia. Tavoitteena on kertoa kirjasta niin houkuttelevasti, että kuulijan on siihen pakko tarttua.

Kirjavinkkaus on saanut alkunsa 1970-luvulla Englannissa, jossa siitä käytetään ilmausta *booktalk*. Englannista kirjavinkkaus levisi myöhemmin myös Ruotsiin, jossa sitä kutsutaan nimellä *bokprat*. Suomeen ilmiö tuli 1990-luvulla.

Kirjavinkkausta tekee *kirjavinkkari* (tai lyhyemmin *vinkkari*, *vinkkaaja*). Kirjavinkkari on artikkelin mukaan henkilö, joka esittelee kirjaa tai toisin sanoen *vinkkaa* kirjasta. Ilmausta käytetään myös kirjallisessa muodossa olevasta ”vinkkarista”, esimerkiksi kirjoja esittelevästä palstasta.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksesta *CD-perussanakirjan* toimitussihteeri *Eija-Riitta Grönros* totesi huomanneensa, että varsinkin kirjastot käyttävät oheisia ilmauksia. Hänen mukaansa ilmaukset tuntuvat yleiskielen sanakirjan kannalta vielä liian erikoisilta, enemmänkin kirjastojen omilta ”tuotemiltä”. Hän lupasi kuitenkin seurata asiaa.

Perussanakirjassa vinkata-verbi on merkitty arkityyliseksi ja siinä on vain merkitys ’viitata, viittoilla’. Kirjavinkkauksen pohjalta sanakirjaan pitäisi Grönrosin mukaan ehkä lisätä merkitys ’antaa vinkki’. ”Tai ainakin tätä on syytä harkita”, toteaa Grönros.

- *Sivistyssanat*

Kaarina Turtia on laatinut sivistyssanoja käsittelevän sanakirjan *Sivistyssanat*. Sivistyssanoilla sanakirjassa – kuten yleensäkin – tarkoitetaan vierassanoja, ts. vieraista kielistä peräisin olevia sanoja, joissa on usein suomelle vieraita äännteitä tai äänneyhtymiä.

Sanakirja sisältää yli 30 000 sivistyssanaa eri elämäntilanteilta. Tuoreita, viime vuosikymmeninä suomen kieleen tulleita sanoja sanakirjassa on noin 8 000. Mukana on lisäksi eri alojen uusia ammattitermejä. Vierasperäistä sanastoa on runsaasti mm. lääketieteen, tietotekniikan ja gastronomian alalta.

Sanakirjassa mainitaan kunkin hakusanan alkuperä. Alkuperän lisäksi hakusanoista annetaan usein esimerkki. Alkuperäisessä vieraskielisessä muodossaan olevien sanojen kohdalla mainitaan sanojen ääntämisohje.

Hakusanojen selitykset vaihtelevat suppeista muutamien sanojen selityksistä laajempiin useita lauseita sisältäviin selityksiin. Jälkimmäiseen tapaukseen on turvaututtu hankalasti selitettävien käsitteiden kohdalla sekä sellaisissa tapauksissa, joissa lukijalle on haluttu antaa selkeämpi kuva kyseisestä käsitteestä.

Sanakirja maksaa 395 mk (66,43 €) ja sen voi ostaa kirja-kaupoista.

Kaarina Turtia.
Sivistyssanat.
Otava, Keuruu 2001. 1063 s.
ISBN 951-1-13353-5.

- *Kääntämisen opetussanasto*

Turun yliopiston kääntämisen ja tulkkauksen keskus on julkaissut sähköisen *Kääntämisen opetussanaston*. Sanasto on kaikkien käytettävissä Internetissä osoitteessa <http://www.utu.fi/hum/centra/pedaterm/>.

Sanaston ovat laatineet Turun yliopiston kääntäjäopiskelijat *Riina Kosunen* ja *Susanne Väisänen*. Työn pohjana he ovat käyttäneet *Jean Delislen*, *Hannelore Lee-Jahnken* ja *Monique C. Cormierin* toimittamaa nelikielistä teosta *Terminologie de la traduction. Translation Terminology. Terminología de la traducción. Terminologie der Übersetzung* (ks. Terminfo 3/2000).

Sanasto sisältää yli 280 suomenkielistä termiä sekä niiden saksan-, englannin-, espanjan- ja ranskan-kieliset vastineet. Vastineiden lisäksi termitietueissa annetaan termin suomenkielinen määritelmä sekä tarpeen mukaan myös esimerkkejä ja huomautuksia aiheesta. Itse sanasto esitellään aakkosjärjestyksessä suomenkielisten hakusanojen mukaan. Jokaisella kielellä on kuitenkin myös oma aakkosellinen hakemistonsa, jossa termit on lueteltu.

Sanasto keskittyy käsittelemään termejä, jotka liittyvät ammattimaisen kääntämisen opettamiseen. Sanastossa on erityisesti pyritty ottamaan huomioon suomalaisen kääntäjäkoulutuksen tämänhetkiset tarpeet ja olosuhteet.

Kääntäjälehden (8/2001, s. 3) artikkelissa *Kääntämisen opetussanastoa verkossa* Kosunen ja Väisänen kertovat, että sanastosta tehtiin tarkoituksella kuvaava. Se ei pyri neuvomaan, miten termejä tulisi käyttää, vaan pikemminkin kuvaamaan termien nykyistä käyttöä alan asiantuntijoiden keskuudessa.

Sanasto on suunnattu etupäässä alan termistöä käyttäville – kääntämisen opiskelijoille, alan opettajille sekä kääntäjille.

Riina Kosunen et Susanne Väisänen.
Kääntämisen opetussanasto.
<http://www.utu.fi/hum/centra/pedaterm/>.

- *Suomi-latina-suomi-sanakirja*

Reijo Pitkärännan laatima *Suomi-latina-suomi-sanakirja* sisältää yli 30 000 hakusanaa. Kirjassa on lisäksi 1 700 verbin teemu-uudelle sekä 250 lentävää lausetta.

Sanakirjassa on antiikin latinan lisäksi myös keskiaikana ja uudella ajalla syntyneitä ilmauksia sekä nykyajan termejä ja uudissanoja. Suomenkielen hakusanoina on Pitkärännan mukaan noin 14 000 suomen kielen perussanaa.

Latina-suomi-osio ei ole yhdenmukainen suomi-latina-osion kanssa. Yksi eroavaisuus osioiden välillä on kirjailijan mukaan siinä, että latinankieliset hakusanat sisältävät enemmän pelkästään antiikin maailmaan kuuluvia käsitteitä.

Kirja maksaa 290 mk (48,77 €) ja sen voi ostaa kirjakaupoista.

Reijo Pitkäranta.
Suomi-latina-suomi-sanakirja.
WSOY, Helsinki 2001. 629 s.
ISBN 951-0-22506-1.

- *Alussa oli käänös*

Riitta Oittisen ja Pirjo Mäkinen toimittamassa kirjassa *Alussa oli käänös* käsitellään kääntämistä ja tulkkausta. Kirja sisältää 24 artikkelia, joiden näkökulmat vaihtelevat teoriasta käytäntöön. Kirjan kirjoittajat ovat kääntämisen ja tulkkaamisen tutkijoita, opettajia ja muita asiantuntijoita.

Kirja jakaantuu kuuteen osaan. Kirjan ensimmäisessä osassa tarkastellaan kääntämisen ja yhteiskunnan välistä suhdetta kääntäjän työn ja kääntämisen opettamisen näkökulmasta. Toisessa osassa keskitytään kääntämisen laadun ja käännösten hyväksyttävyyden tarkasteluun. Kolmas osa käsittelee eri tekstilajien kääntämistä ja neljännessä osassa tarkastellaan kääntämisen apuvälineitä sekä suomen kielen merkitystä. Viidennessä osassa pohditaan niin tulkkaamisen teoriaa kuin käytäntöäkin. Kirjan viimeisessä osassa keskitytään sitä vastoin kääntämisen teoriaan ja käytäntöön.

Kirjan käyttöä helpottaa kirjan lopussa oleva asiasanahakemisto, johon on kerätty artikkelien keskeisimmät käsitteet. Asiasanahakemistosta löytyvät käsitteet on lihavoitu tekstissä. Teoksen lopusta löytyy myös henkilöhakemisto sekä tietoa artikkelien kirjoittajista.

Kirja maksaa 178 mk (29,94 €) ja sen voi tilata Tampereen yliopiston julkaisujen myynnistä (puh. 03-215 6055 tai s-posti taju@uta.fi). Tilaukset Internetistä <http://granum.uta.fi>.

Alussa oli käänös.
Toim. Riitta Oittinen & Pirjo Mäkinen.
Tampereen yliopistopaino Oy,
Tampere 2001. 437 s.
ISBN 951-44-5090-6.

- *Vaatetuksen kokomerkintä.*
Osa 1: Termit, määritelmät ja vartalon mittausmenetelmät.

Suomen Standardisoimisliitto SFS on vahvistanut vaatteiden kokomerkintöjä käsittelevän standardin ensimmäisen osan. Standardi on nimeltään *SFS-EN 13402-1 Vaatetuksen kokomerkintä. Osa 1: Termit, määritelmät ja vartalon mittausmenetelmät*. Eurooppalaisen standardin suomenkielisen vastineen lisäksi sanasto sisältää englanninkielisen tekstin.

SFS-EN 13402-1 Vaatetuksen kokomerkintä.
Osa 1: Termit, määritelmät ja vartalon mittausmenetelmät.
Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, Helsinki 2001. 14 s.

- *Maalit ja lakat. Termit ja määritelmät pinnoiteaineille.*

SFS on vahvistanut eurooppalaisen standardin EN ISO 4618 kaksi osaa suomalaisiksi kansallisiksi standardeiksi. Standardit ovat nimeltään *SFS-EN ISO 4618-2 Maalit ja lakat. Termit ja määritelmät pinnoiteaineille. Osa 2: Erikoistermit, jotka liittyvät maalin tyyppi- ja laatuominaisuuksiin* ja *SFS-EN ISO 4618-3 Maalit ja lakat. Termit ja määritelmät pinnoiteaineille. Osa 3: Pinnan esikäsittely ja levitysmenetelmät*. Standardit sisältävät myös englanninkieliset tekstit.

SFS-EN ISO 4618-2 Maalit ja lakat. Termit ja määritelmät pinnoiteaineille.
Osa 2: Erikoistermit, jotka liittyvät maalin tyyppi- ja laatuominaisuuksiin.
Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, Helsinki 2001. 14 s.

SFS-EN ISO 4618-3 Maalit ja lakat. Termit ja määritelmät pinnoiteaineille.
Osa 3: Pinnan esikäsittely ja levitysmenetelmät.
Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, Helsinki 2001. 13 s.

- *Maalit ja lakat. Pinnoiteaineiden termit ja määritelmät.*
Osa 1: Yleiset termit.

SFS:n vahvistama standardi *SFS-EN 971-1 Maalit ja lakat. Pinnoiteaineiden termit ja määritelmät. Osa 1: Yleiset termit* perustuu eurooppalaiseen standardiin EN 971-1:1996. Tuore suomalainen standardi sisältää englanninkielisen tekstin.

Standardi on EN 971 -standardin ensimmäinen osa. Standardiin on tarkoituksena laatia myös lisäosat, joista osa 2 käsittelee maalien ominaisuuksia koskevia erikoistermejä ja osa 3 pinnan esikäsittelyä ja levitysmenetelmiä.

SFS-EN 971-1 Maalit ja lakat. Pinnoiteaineiden termit ja määritelmät.
Osa 1: Yleiset termit.
Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, Helsinki 2001. 14 s.

Standardit voi tilata Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:n asiakaspalvelusta (puh. 09-149 9331, faksi 09-146 4914, s-posti sales@sfs.fi). Lisätietoja <http://www.sfs.fi>.

Toivotamme jäsenillemme, yhteistyökumppaneillemme ja kaikille Terminfon lukijoille oikein rauhaisaa joulua ja menestyksestä uutta vuotta 2002!

Vi önskar våra medlemmar, samarbetspartner och alla Terminfos läsare en riktigt fridfull jul och ett framgångsrikt nytt år 2002!

We wish our members, partners and all Terminfo readers peaceful Christmas and a successful new year 2002!

*hanna
Lena
Kati
amo
Hanna
Mari*

Joulutauko termipalvelussa ja kirjaston aukioloajoissa

Sanastokeskuksen termipalvelu ja kirjasto ovat suljettuina [20.12.2001–6.1.2002](#).
Joulutauon jälkeen palvelemme taas normaalisti arkisin klo 8.30–16.00.

Termtjänsten och biblioteket är stängda

TSKs termtjänst och bibliotek är stängda [20.12.2001–6.1.2002](#).
Efter pausen betjänar vi igen normalt alla vardagar kl. 8.30–16.00.

News from TSK's autumn meeting

page 3

Two vocabularies have been completed by TSK this autumn: *Mobile communication vocabulary* and *Service chain vocabulary*. Terminologist *Sirpa Suhonen* and *Mari Suhonen* tell more about these projects in their articles.

TSK's autumn meeting was held in the end of October, and about twenty members attended the meeting. The most important issues were TSK's action plan and budget for the next year as well as the election of the board of directors. The chair is elected for one year at a time, and the present chair *Mikael Reuter* will continue also next year. *Krista Varantola* and *Markku Lammi*, members of the board who were in turn to resign, were chosen for another two years. *Aatto J. Repo* will be replaced by *Eira Yrttiaho* in 2002. The other members of the board are *Kari Kaartama*, *Sirpa Kuusisto-Niemi* and *Seija Suonuuti*.

In 2002 TSK's membership fees will remain the same, but the term service quotas will be reduced considerably. The reason for this is that the public funding TSK receives is not sufficient enough to cover all TSK's non-profit services.

Aatto J. Repo – philosopher and active association member

page 4

Aatto J. Repo, the managing director of TIEKE Finnish Information Society Development Centre, is the newcomer in TSK's board of directors. He joined the board in 2000, and will end his two-year term in the end of this year. *Eira Yrttiaho*, the managing director of MET Publishing, will take his place.

"TSK's financing and strategic positioning have been discussed in the board of directors almost throughout the two-year term" tells Repo. According to him it has been essential to find the association's role in the big picture when thinking about positioning, and the versatility of members must be taken into account. Repo thinks that at least some of those TSK's non-profit services that are aimed at all citizens should be maintained, in spite of problems in public funding. "If only contract work based on assignments is done and all non-profit services are cut, it must be considered what is the reason to function as an association at all."

Repo wants TSK to have more cooperation with various organizations. Based on his own experiences Repo considers networks important for the functioning of an association. As one of TSK's most central partners Repo names the Research Institute for the Languages of Finland. Other possible future partners could be commercial organizations in the field.

Repo has studied information science and philosophy. His doctoral thesis on the value of information was published in 1989. Repo has worked, for example, as researcher, development manager in a telematics department and director in quality and development department. He became the managing director of TIEKE in 1998.

TIEKE is an organization which aims at promoting the development of the information society. It acts as an independent network builder and a discussion forum, develops information society practises and interoperability and standardization of information technology. TIEKE's activities focus on the starting and implementing of different projects as well as on information services. TIEKE has invented an exam and a course called the Computer Driving Licence. During years this service has grown from a single licence to a family of licences on IT courses and examinations. Now it contains three levels and exams. The newest project is developing a wireless communication licence.

One of TIEKE's activities is to standardize information technology and telecommunication. According to Repo it is TIEKE's duty to follow international standardization in the field and to inform about current events. "Beside this so called official standardization – and in fact which are even more important in the information society – different consortiums and forums of IT companies and other organizations have arisen in recent years" Repo says. TIEKE tries to participate in these selectively. At the moment TIEKE focuses on electronic business, information security and learning technology – specially standardization connected to the Internet.

New Vocabulary of Mobile Communication

page 6

In 1993 *Vocabulary of Mobile Communications* (TSK 19) was published. This vocabulary served well for some time, but mobile communication has developed rapidly since then and the old vocabulary is not anymore up-to-date in many cases. Because of this, a group of telecommunications organizations decided to start a project with TSK to update the old vocabulary. Now a new revised vocabulary called *Vocabulary of Mobile Communication* is ready.

The subject fields dealt with in the new book are e.g. mobile communication systems, mobile networks, mobile services and different mobile equipment. Such radio engineering, information security and payment concepts that are important for mobile communication have also been included.

The vocabulary contains 365 term records. Terms are in Finnish and equivalents in Swedish and English. Definitions have been written in Finnish and then translated into Swedish and English.

In TSK's vocabularies the source language has traditionally been Finnish. Finnish concepts and terms have been studied first and equivalents in other languages have been looked for later. However, when compiling the Vocabulary of Mobile Communication the source language was often English, because Finnish terms and material were not available. One of the work group's objectives was to give new Finnish term proposals for English terms, when established Finnish terms did not exist.

The vocabulary is available both in printed form and on CD-ROM. Both versions may be ordered from Finnet Focus Oy (phone +358 9 228 111, web site <http://www.finnetfocus.fi>). The price is 30 euros + VAT 8% + postage.

Approaches to Faroese terminology

page 9

Jógvan í Lon Jacobsen, the writer of this article, works in the department of the Faroese language and literature in the University of the Faroe Islands. He is also the chair of the Faroese language board.

According to Jacobsen the Faroese do not make a difference between general language planning and special languages. He reminds that the historical background must be taken into account when talking about the Faroese language. Danish was the official language from the Reformation until the end of 19th century. Danish was the language of administration, Church, the law and education. There were no newspapers in Faroese and very few books. The Faroese language became a school subject only in 1938.

Jacobsen says that the Faroese language board receives questions concerning words and word formation from all kinds of occupational groups, for example, engineers, zoolo-

gists, journalists and programmers, but also from the general public. The questioners expect a certain type of answer, they want to have a Faroese word, a neologism.

Jacobsen tells that the tradition of creating new Faroese terms is quite long. The first Faroese terminologist was *Rasmus Rasmussen* who wrote a Faroese textbook on botany published in 1910. His book is a pioneer work of very high quality, quite extensive and very systematic. He formulated a hierarchic structure by dividing the field into groups and sub-groups, and all plants can be placed in this system. He used the same subject division as the Danish textbooks, but he did not translate the Danish terms. He created Faroese botanical terminology which has become the standard during time.

Terminology is a part of the Faroese language policy, and the tradition has been to create Faroese neologisms for special field terms, too. For example *Sigurður Jónsson* has questioned whether this demand for neologisms is an obstacle to terminology in the Faroe Islands. In his opinion the strictly puristic language policy has harmed terminology, because people do not realize that specialized terminology is also needed for other purposes and that it follows other rules than the rest of the language.

Jacobsen gives an example of radio amateurs who have discussed in their newsletter about the problem of international terms and Faroese neologisms. They say that scientific precision versus linguistic purity is a dilemma. Radio amateurs, however, consider international terms alien to the Faroese language, because they differ so much from original Faroese words. Their conclusion is that Faroese neologisms are better than global terms.

The Icelandic language board has recommended four methods for extending the Icelandic vocabulary: compounds, derivations, old words with new meanings and borrowed words adjusted to the language. These four methods are relevant to Faroese neologisms, too. The first one is the most common method, and the last is just an emergency solution both for Faroese and Icelandic applied only if other methods fail. When compared to Danish, the situation is quite the opposite: the most common method in Danish is the adaptation of foreign words.

Jacobsen thinks that the puristic language policy may also be a good thing for Faroese. A great part of special field terminologies belong to the standard language, too. And in time many terms will become standard language words.

LSP 2001 in Vaasa

page 13

The 13th European Symposium on Language for Special Purposes (LSP 2001) was organized by the University of Vaasa, Department of Scandinavian Languages, in Finland in 20–24 August 2001.

Terms are an important part of languages for special purposes and terminology was one of the main themes in the LSP conference. An interesting case was presented by *Heidi Cazes* who discussed the translation of terms in literary texts.

She compared two texts: *Julian Anderson's* short story *The Houses of Double Women* and *William Golding's* novel *The Rites of Passage*. According to Cazes an exact terminological equivalent is not always the best solution when translating literature. The author may have used terms for other purposes than to communicate specialized knowledge.

Anderson's story contains plenty of plant names, and they create a certain feeling in the story. Many of the plant names that appear in the original English text are familiar to English readers, but their exact equivalents would be unknown to the readers of the Spanish translation. Sometimes the exact term equivalents would also create different connotations to Spanish-speaking readers. For these reasons Cazes has sometimes used the term of a superordinate concept or such a Spanish plant name that has the same kind of connotation as the original name.

The strategy for translating terms is different in Golding's novel. Its main character is travelling from the South of England to Australia by ship, and he is determined to be able to use nautical terminology and become "wholly master of the sea affair". He thinks which terms should be used and what they mean. In this case the exact terminological equivalents are needed in a translation.

Gerhard Budin discussed what is a theory, what is terminology and is terminology a science. According to him terminology is an autonomous field of science, although is related to many other disciplines. Terminology has its own research methods, researchers, teachers and conferences.

Johan Myking's presentation dealt with sociocriticism, criticism of traditional Wüsterian terminology. In sociocritics' opinion traditional terminology does not take into account the relation between language and society. Myking thinks that some of the criticism is based on sociocritics' unilingual orientation and they have not taken into account multilingual terminology. He also made a difference between political and scientific terminology. Myking presumed that *Eugen Wüster* could be the secondary target for some French critics and that their real target would be the stringent puristic language policy of France.

Persian terminology was presented by Iranian terminologists *Leyla Asgari*, *Nasrin Parvizi* and *Mahnoush Tehrani*. They work in the terminology department of the Academy of the Persian language and literature. They told that Persian has the same problem as many other languages: foreign, mainly English, words pour in Persian. English terms are used specially in sciences and technology. In Iran terminology work means selecting and coining Persian equivalents for foreign words.

There are 37 technical committees in the terminology department where terminologists and special field experts work together on a certain special field, for example medicine. They find or make proper Persian equivalents for foreign terms. Then the equivalents are proposed to the council of the Academy and then to *Mohammed Khatani*, the president of Iran. After approval the Persian equivalents are official terms which all governmental organizations must use in official communication.

The lexis of and word manufacture in IT branch were also discussed in the conference, for example by *Maurizio Gotti* and *Ulisse Belotti* who both had studied English material. Neologisms are formed basically in the same way in the IT language as in English in general. The difference is, however, that new words are coined more often in the IT language than in general English.

The most popular method for word formation in the IT language is abbreviation. Sometimes abbreviations form words that have a meaning, like *BASIC* (Beginners' All-Purpose Symbolic Instruction Code).

Another popular method for coining words in English is blending. Some of these are established expressions, like *modem* (modulator/demodulator) and *bit* (binary digit), some perhaps just passing fads, like *tetwrist* (tetris + wrist) which means a repetitive stress injury caused by extended sessions playing computer games such as Tetris.

There are also funny neologisms that are formed from personal names. For example verb *dilbert* which comes from the *Dilbert* comic strip by *Scott Adams*. If you are being *dilberted* you are treated poorly or taken advantage of by a supervisor or manager.

Service chain vocabulary

page 15

TSK and STAKES, the National Research and Development Centre for Welfare and Health, have together compiled a vocabulary on concepts related to the service chain in social welfare and health care. The vocabulary is meant primarily for professionals in the field. The vocabulary gives recommendations on Finnish terms and contains terminological definitions for 23 concepts. The term records also contain information on several related concepts, which means that about 40 concepts in all have been dealt with in the vocabulary.

There are two main themes in the vocabulary. The first has to do with the professionals, other persons or groups who work with or behalf of the client, and the second with independent coping.

There were two main difficulties in defining the service chain concepts. The first was that many concepts are new and therefore their intension is not quite clear yet. The second was that the concepts, such as accessibility and usability, are often so abstract that they can be understood in many ways.

The service chain vocabulary may be found in the web pages of STAKES (<http://www.stakes.fi/oske/terminologia/>) where there are also three other vocabularies on social welfare and health care.

Communication in terminology work

page 17

Minna Isoherranen, the writer of this article has written her master's thesis on communication in terminology work. Her thesis is based on the theory of terminology and her work experience in TSK. The purpose of the thesis was to study the role of communication in terminology work and to survey how communication should be taken into account in the different phases of terminology work.

In TSK terminology work is a project activity in which terminologists and special field experts participate. Because terminology work is aimed at a certain goal in cooperation between various partners, communication is important for the process to succeed.

Terminology projects may be divided into different phases. In the planning phase it is important to study the situation in the special field and make contacts to experts. In the starting phase it is essential to get a work group together. In the beginning of a terminology project the special field experts should be given terminological training and the terminologists should receive training in the field in question so that they could better understand each other.

It is worth while to send a vocabulary for a comments round. A larger expert group will be reached and possible mistakes can be corrected. The comments round is also marketing, the target group will realize that a certain vocabulary is being compiled.

When a vocabulary is ready, the target group must be informed about it. It is also polite and worth while to remember and thank all those who have participated in the project.

Advertising is often viewed negatively in connection with expert organizations. TSK is an expert organization which provides terminological services. The marketing communication of an expert organization can be realized best with news and so that a job well done will market itself. A terminology project that has been completed professionally creates a positive image of the organization and gives old clients a good reason to continue cooperation as well as brings new clients. However, at least a press release should be written and sent to the media and also those organizations which work in the special field.

Literature

page 21

Kääntämisen opetussanasto

The Centre for Translation and Interpreting in the University of Turku has published *Kääntämisen opetussanasto*, an electronic vocabulary of teaching translation. The vocabulary is available on the Internet, address <http://www.utu.fi/hum/centra/pedaterm/>.

The vocabulary has been compiled by translator students Riina Kosunen and Susanne Väisänen. Their work is based on *Terminologie de la traduction. Translation Terminology. Terminología de la traducción. Terminologie der Übersetzung* edited by Jean Delisle, Hannelore Lee-Jahnke and Monique C. Cormier.

The vocabulary contains more than 280 Finnish terms and their English, French, German and Spanish equivalents. The term records contain also Finnish definitions, and when necessary, examples and notes on the subject. The vocabulary is meant for those who need translation terminology – translator students, translation teachers and translators.

The vocabulary concentrates on terms that are related to the teaching of professional translation. It focuses especially on the present needs and circumstances of the Finnish translator training. According to Kosunen and Väisänen the vocabulary is descriptive. It does not try to say how terms should be used, instead it describes how they are used among the subject field specialists at the moment.

New SFS vocabularies

The Finnish Standards Association SFS has approved four European standards as national standards. They are: *SFS-EN 13402-1 Size designation of clothes. Part 1: Terms, definitions and body measurement procedure*, *SFS-EN 971-1 Paints and varnishes. Terms and definitions for coating materials. Part 1: General terms*, *SFS-EN ISO 4618-2 Paints and varnishes. Terms and definitions for coating materials. Part 2: Special terms relating to paint characteristics and properties* and *SFS-EN ISO 4618-3 Paints and varnishes. Terms and definitions for coating materials. Part 3: Surface preparation and methods of application*. All these standards are both in Finnish and in English.

Detailed publisher and order information can be found in the Finnish article, pages 21–22.

www.tsk.fi

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS TARJOAA ERIKOISALOJEN TERMISTÖÖN, SANASTOIHIIN JA SANASTOTYÖHÖN LIITTYVÄÄ TIETOA JA ASiantuntijapalveluja. TSK:N PÄÄTOIMINTAMUOTOJA OVAT SANASTOPROJEKIT, TERMI-
MIPANKKI JA TERMI PALVELU.

TSK JULKAISEE TERMINFO-LEHDEN OHELLA ERIKOISALOJEN SANASTOJA JA SANALUETTE-
LOITA. NÄMÄ TALLENNETAAN YLEENSÄ MYÖS SUORAKÄYTTÖISEEN TERMI PANKKIIN TEPAAN.

TSK:N KIRJASTOSSA ON LAAJA KOKOELMA ERI ALOJEN SANASTOJA, SANAKIRJOJA, SANAS-
TOLUUNNOKSIA JA SANASTOSTANDARDEJA. KIRJASTO ON AVOINNA ARKISIN KLO 8.30 -16.00.

TSK ON PERUSTETTU 1974, JA SEN JÄSENIÄ ON YRITYKSIÄ, LIIKELAITOKSIA, KÄÄNNÖS-
TOIMISTOJA JA AATTEELLISIA YHDISTYKSIÄ. TSK TEKEE TIIVISTÄ YHTEISTYÖTÄ SEKÄ JÄSENIÖNSÄ
ETTÄ MUIDEN SANASTOTYÖSTÄ KIINNOSTUNEIDEN YHTEISÖJEN KANSSA.

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS (THE FINNISH CENTRE FOR TECHNICAL TERMINOLOGY, TSK)
OFFERS INFORMATION AND EXPERT SERVICES RELATED TO SPECIAL LANGUAGE TERMINOLOGY,
VOCABULARIES AND TERMINOLOGY WORK. TSK'S MAIN ACTIVITIES ARE TERMINOLOGY PROJECTS,
TERMBANK ACTIVITIES AND TERM SERVICE.

TSK PUBLISHES A NEWSLETTER CALLED TERMINFO AND SPECIAL LANGUAGE VOCABULARIES
AND TERM LISTS. THESE ARE USUALLY ALSO ENTERED IN TSK'S ONLINE TEPA TERMBANK.

TSK'S LIBRARY HAS A LARGE COLLECTION OF VOCABULARIES, DICTIONARIES, VOCABULARY
DRAFTS AND TERMINOLOGY STANDARDS. THE LIBRARY IS OPEN 8.30-16.00 ON WEEKDAYS.

TSK WAS FOUNDED IN 1974, AND IT HAS BOTH PRIVATE AND STATE ENTERPRISES, TRANSLATION
AGENCIES AND NON-PROFIT ASSOCIATIONS AS ITS MEMBERS. TSK WORKS IN CLOSE CO-OPERATION
BOTH WITH ITS MEMBERS AND OTHER ASSOCIATIONS THAT ARE INTERESTED IN TERMINOLOGY WORK.

Sanastotyön asiantuntemusta vuodesta 1974.

ISSN 0358-7517